

AS Norma

Vahearuanne

31.detsembril 2008. aastal lõppenud 4. kvartali kohta

Juriidiline aadress:	Laki 14 10 621 Tallinn Eesti Vabariik
Äriregistri nr.	10043950
Telefon:	6 500 442
Faks:	6 500 134
Aruandeperioodi algus ja lõpp:	01.01.2008-31.12.2008

Sisukord

TEGEVUSARUANNE	3
KONSOLIDEERITUD RAAMATUPIDAMISE VAHEARUANNE	16
Juhatus e kinnitus raamatupidamise vahearuandele	16
Konsolideeritud bilanss	17
Konsolideeritud kasumiaruanne	18
Konsolideeritud omakapitali muutuste aruanne	19
Konsolideeritud rahavoogude aruanne	20
Raamatupidamisarvestuse põhimõtted ja hinnagud	21
Lisad konsolideeritud finantsaruannetele	27
Note 1 Raha ja raha ekvivalendid	27
Note 2 Finantsvarad	27
Note 3 Varud	28
Note 4 Materiaalne põhivara	28
Note 5 Immateriaalne põhivara	30
Note 6 Aktsiakapital	31
Note 7 Segmentide informatsioon	31
Note 8 Müüdid toodete kulu	33
Note 9 Tehingud seotud osapooltega	33
Note 10 AS Norma (emaettevõtte) bilanss	34
Note 11 AS Norma (emaettevõtte) kasumiaruanne	34
Note 12 Omakapitali muutuste aruanne (emaettevõttes)	35
JUHATUSE ALLKIRJAD IV KVARTALI 2008.A VAHEARUANDELE	36

TEGEVUSARUANNE

Tegevusvaldkond

AS Norma (edaspidi ka “emaettevõtte”) ja tema tütaretevõtte (edaspidi koos ka “kontsern”) peamine tegevusvaldkond on autoohutussüsteemide, sealhulgas autoohutusrihmade ja nende komponentide tootmine ja müük. Valmistatakse ka autodetaile ning stantse ja plastivaluvorme pressidele. Inseneriteenust osutatakse autoohutussüsteemide ning ohutusrihmade komponentide väljatöötamise ning adapteerimise osas.

Tegevuskeskkonna areng

Turud

2008.aasta kujunes autotööstusele pöördeliseks. Aastaid kestnud uute autode müügi kasv asendus langusega. Euroopas ja USA-s algas müügi vähenemine juba aasta esimeses pooles ja aasta kokkuvõttes olid langusnumbrid vastavalt –8,4% ja –18%. See sundis autotootjaid vähendama tootmiskaotusi. Globaalne autotootmine kahanes 4%. Lääne-Euroopa riikides kukkus tootmine 9% ja kuigi Ida-Euroopas tuli koosteliinidelt 6% rohkem sõidukeid, vähenes kokkuvõttes tootmine 5%. Põhja- Ameerikas ulatus langus 16%-ni, sealjuures kolme suure (GM, Ford ja Chrysler) väljalase oli 21% madalam aasta varasemast. Kriis kulmineerus neljandas kvartalis, mil globaalne tootmise langus jõudis 20%-ni võrreldes 2007. aastaga. Euroopas hinnatakse mahtude vähenemiseks 30%, Põhja-Ameerikas 26%.

AS Norma ühel olulisemal turul Venemaal jätkus 2008.a. esimese seitsme kuu vältel automüügi kasv. Esimesed tagasilöögid turul ilmnud augustis ja sealt edasi langus üksnes süvenes. Aasta kokkuvõttes realiseeriti Venemaal 15% enam uusi sõiduautosid kui 2007. aastal. Sealjuures vähenes kodumaiste autode müük 8% 700 tuhande autoni, Venemaal koostatud välismaiste mudelite realiseerimine kasvas 32% 580 tuhande autoni ja importautode müük suurenes 24% 1500 tuhande sõidukini. Seega imporditud uute autode turuosa tõusis 50%-lt 54%-ni, Venemaal väljatöötatud mudelite müügi osatähtsus langes 32%-lt 25%-le ja Venemaal koostatud välismaiste autode turuosa kasvas 3% 21%-ni. Kui 2008. aasta 9 kuuga uute sõiduautode müük tõusis 27% võrreldes eelneva aastaga, siis neljandas kvartalis toimus 13% langus.

AvtoVAZ-i müük Venemaal vähenes 2008. aastal 6% 622 tuhande autoni, samas säilitati ekspordimaht (106 tuhat) 2007.a. võrreldes samal tasemel. Esimese 9 kuuga oli AvtoVAZ-i realiseerimine 1% kõrgem kui aasta varem samal perioodil, kuid neljandas kvartalis see kukkus 15%. Viimases kvartalis eksporditi 10 tuhat autot, lisaks 9 kuu 96 tuhandele autole.

Toodeti Venemaal 2008. aastal “ACM-Holding”andmetel 1 457 tuhat sõiduautot, see oli 14% enam kui aasta varem. Kasvu vedas välismaiste mudelite koostamise kasv, mille osatähtsus jõudis 40%-ni, samal ajal kodumaiseid autosid toodeti üksnes 5% rohkem. Kui üheksa kuuga toodeti Venemaal 1126 tuhat sõiduautot, mis oli 20,5% enam kui aasta varem, siis viimase kolme kuuga tootmine vähenes 6%. Sealjuures Vene päritolu automarkide tootmine kasvas aasta esimese 9 kuuga 9,4%, viimases kvartalis langes 11% 2007.a. võrreldes.

Lääne autoturul osaleb AS Norma eelkõige koostöös emaettevõtte Autoliv AB grupiga. Autoohutusrihmade müügi suurimaks lõppkliendiks on Volvo Car Corporation. AS-is Norma koostatud ohutusrihmade tarnitakse nii Volvo Belgia kui Rootsi tehastesse, väiksemal määral ka Hiinasse. Ohutusrihmade tarnitakse ka Saab Automobile, Volvo Group (Volvo Trucks, Volvo Buses) mudelitele. 2008. aasta 4. kvartalis Autolivi kaudu tarnitud rihmade kogus langes 45% võrreldes 2007.a. 4. kvartaliga.

Majanduskeskkond Eestis

AS Norma ekspordib 98-99% oma toodangust. Meie partneriteks on autotootjad ja nende allhankijad. See on tööstusharu, kus hinnasurve on erakordselt kõrge ja pidev müügihinna langus on normiks. 2008. aastal alanud langus teravdab konkurentsi veelgi, kuna kõikjal on tootmisvõimsuste ülejääk. Samas impordib AS Norma enamjao materjalidest, mille hind on suuresti sõltuv tooraine hindadest maailmaturul. Viimaste aastate kõrge inflatsiooni tõttu Eestis on ettevõtte tootmiskulud märkimisväärselt tõusnud. 2008.a. avaldisid ettevõtte konkurentsivõimele ebasoodsat mõju elektri, vee, gaasi, transpordi ja sisseostetavate teenuste kallinemine ja töötajate kasvanud palgaootused. Pikemas perspektiivis muutub kontserni arengut Eestis takistavaks faktoriks erinevate tootmistehnoloogiate allhankevõimaluse piiratus Eestis.

Äritegevuse hooajalisus

Traditsiooniliselt madal automüük Vene turul jaanuaris on süvenenud pikkade uusaasta pühade kehtestamisega 2005. aastast. Rootsi autotootjad on kollektiivselt puhkusel juulikuus ja detsembris jõulude ja uusaasta vahelisel ajal. Neil perioodidel on ka AS-is Norma kui tarnija käive vastavalt madalam.

2008. aasta teises pooles jõudis autööstus ületootmise tõttu olukorda, kus asuti tootmist ajutiselt seiskama, Lääne-Euroopas juba alates septembrist, Venemaal novembrist. Seetõttu jäid klientide tellimused AS-le Norma 2008.a. neljandas kvartalis madalamaks kui eelnevatel perioodidel.

Majandusaasta sündmused

Tootmine

Kui ohutusrihmade koostamise mahud olid 2007. a. stabiilsed, suuremate kõikumisteta kuude löikes, siis 2008. aasta erines oluliselt. Teises ja kolmandas kvartalis klientide tellimused kasvasid ja tootmisvõimsusi nappis. Sõlmiti ajutisi töölepinguid, tehti ületunnitööd ja mõnede tootmiseseadmete täieliku koormatuse tõttu ei olnud võimalik uute komponentide tellimusi vastu võtta. Alates oktoobrist tellimused vähenesid ja tootmisvõimsusi asuti piirama. Ajutisi töölepinguid ei pikendatud, töötajate arvu vähendati 1001-lt augustis aasta lõpuks 918-le. Alates 20. oktoobrist 2008 rakendati algul Autolivi ohuturihmade koostamise divisjonis ja seejärel kogu kontsernis osalist tööaega.

Kvaliteedi juhtimine

2008. aasta 4. kvartalis saavutasime kvaliteedinäitajate osas järgmised tulemused:

- 1) klientidelt tagastatud toodete arv miljoni toote kohta (PPM) – 6,5;
- 2) tarnetäpsus 99,3 %.

AvtoVAZ omistas AS-le Norma 2007. aasta töötulemuste eest 'Parima hankija' auhinna. See auhind tunnustab kvaliteeti ja kliendisõbralikku teenindust. Auhinna andsid 15.oktoobril 2008.a. AvtoVAZ-i hankijate konverentsil AS Norma juhatuse esimehele Peep Siimon üle AvtoVAZ-i viitsepresidendid Yann Vincent ja Christian Müller. AvtoVAZ-i ligikaudu 300 autokomponentide hankija hulgast leidsid sel konverentsil tunnustamist 4 hankijat.

Aruandeaastal toimunud investeeringud

2008. aastal investeeriti kontsernis uute tehnoloogiate juurutamiseks, tootmisvõimsuste laiendamiseks, tootmisprotsesside efektiivsuse tõstmiseks ja töökeskkonna kaasajastamiseks 50,9 milj. krooni (3,3 milj. eurot).

Konserni 2008. a. investeeringud jagunesid valdkonniti järgmiselt:

Metallitöötlemise seadmed	19,1 milj. kr.	(1,2 milj. eurot)
Koosteliinid	10,0 milj. kr.	(0,7 milj. eurot)
Termoplastautomaadid	9,2 milj. kr.	(0,6 milj. eurot)
Rakised	1,5 milj. kr.	(0,1 milj. eurot)
Infotehnoloogia	1,7 milj. kr.	(0,1 milj. eurot)
Ruumide ja rajatiste remont	4,8 milj. kr.	(0,3 milj. eurot)
Kvaliteedikontrolli seadmed	4,6 milj. kr.	(0,3 milj. eurot)

Kontserni tähtsamad näitajad

Majandustegevus	IV kvartal 2008 milj.kr.*	IV kvartal 2007 milj. kr.*	IV kvartal 2006 milj. kr.*	IV kvartal 2005 milj. kr.*	IV kvartal 2008 milj. €*	IV kvartal 2007 milj. €*	IV kvartal 2006 milj. €*	IV kvartal 2005 milj. €*
Müügitulu	314,0	369,0	286,9	239,0	20,1	23,6	18,3	15,3
Muutus %	-14,9	28,6	20,0					
Brutokasum	40,9	62,9	47,0	40,9	2,6	4,0	3,0	2,6
Muutus %	-35,0	33,8	14,9					
Brutokasumi määr ¹	13,0	17,1	16,4	17,1				
Ärikasum	24,8	32,4	26,6	17,9	1,6	2,1	1,7	1,1
Muutus %	-23,5	21,6	48,6					
Ärikasumi määr ²	7,9	8,8	9,3	7,5				
EBITDA ³	37,5	48,3	42,3	34,3	2,4	3,1	2,7	2,2
Muutus %	-22,2	14,2	23,3					
Kasum enne makse	32,4	38,4	30,0	20,2	2,1	2,5	1,9	1,3
Muutus %	-15,6	27,7	48,5					
Maksueelse kasumi määr ⁴	10,3	10,4	10,5	8,5				
Puhaskasum	32,4	38,4	30,0	20,2	2,1	2,5	1,9	1,3
Muutus %	-15,6	27,6	48,5					
Puhaskasumi määr ⁵	10,3	10,4	10,5	8,5				
Käibekapital ⁶	709,2	578,6	513,7	366,0	45,3	37,0	32,8	23,4
Muutus %	22,6	12,6	40,4					
Töötajate keskmine arv	948	972	941	935				
Muutus %	-2,5	3,3	0,6					
Aktsiatega seotud näitajad								
Aktsiate arv (miljonites)	13,2	13,2	13,2	13,2				
Tulu aktsia kohta ⁷	2,5	2,9	2,3	1,5	0,2	0,19	0,15	0,10
Muutus %	-15,8	27,6	48,8					
Omakapital aktsia kohta ⁸	74,1	68,7	65,7	64,2	4,7	4,4	4,2	4,1
Muutus %	7,8	4,6	2,3					

* ühik ei kehti kasumi määrade, muutuste %, kuu keskmise töötajate arvu ja aktsiatega seotud näitajate kohta

¹ Brutokasumi määr - brutokasumi protsent müügitulust

² Ärikasumi määr - ärikasumi protsent müügitulust

³ EBITDA - kasum enne finantstulusid ja makse, amortisatsioonikulud lisatud

⁴ Maksueelse kasumi määr - maksueelse kasumi protsent müügitulust

⁵ Puhaskasumi määr - puhaskasumi protsent müügitulust

⁶ Käibekapital - käibevara v.a. raha ja raha ekvivalendid (deposiidid tähtajaga < 3 kuud; intressifondiosakud) miinus lühiajalised kohustused perioodi lõpul

⁷ Tulu aktsia kohta - puhaskasum aktsia kohta kroonides (eurodes): ettevõttel ei ole potentsiaalselt emiteeritavaid lihtaktsiaid, mistõttu on lahustatud puhaskasum aktsia kohta sama, mis tava puhaskasum aktsia kohta.

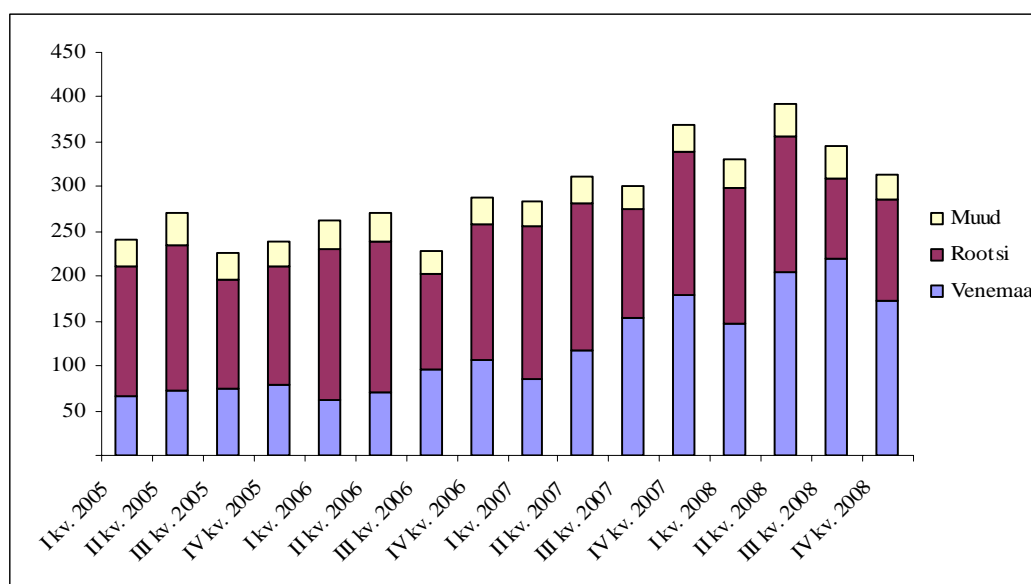
⁸ Omakapital aktsia kohta - kogu omakapital aktsia kohta kroonides (eurodes)

Müük

AS Norma kontserni müügi netokäive 4.kv. 2008. aastal oli 314 miljonit krooni (20,1 miljonit eurot). Kontserni müük on kahanenud 14,9% (55 miljonit krooni; 3,5 miljonit eurot) võrreldes 2007. aasta 4. kvartaliga. Müük vähenes Venemaa ja Ukraina klientidele 4% ning teistesse riikidesse 25% võrra. Müük Autolivi kontserni ettevõtetele moodustas 126,4 miljonit krooni (8,1 miljonit eurot), kahanemine 27% (47 miljonit krooni; 3,0 miljonit eurot) võrreldes sama perioodiga aasta varem.

Ekspord moodustas 99,1% kogu müügi käibest (2007 4.kv.: 98,8%) ja ekspordist 36% läks Rootsi ja 55% Venemaale (2007 4.kv.: vastavalt 44% ja 49%).

Kvartaalne ekspord 2005-2008 (miljonit krooni)

Teisteks suuremateks läänepoolseteks klientideks olid Khimaira (Volvo bussid), Karosa, Iris Bus-IVECO ning Intersafe, kellele põhiliselt tarnitakse ohutusrihmu busside ja veoautode tarbeks. Müük sellesse sektorisse langes 2007. a. neljanda kvartaliga võrreldes 6%.

2008. aasta 12 kuu müügitulu ulatus 1382 miljoni kroonini (88,3 miljoni euron), mis on 9% enam kui 2007. aastal (1264 miljonit krooni; 80,8 miljonit eurot). AS Norma eksportis 99,0% (2007: 98,9%) toodangust. Tähtsaimaks AS Norma ekspordituruks tõusis 2008.a. taas Venemaa 54%-ga käibest (2007: 43%), Rootsi eksporditi 37% (2007: 49%) ja 3% Saksamaale (2007: 4%).

Müük emaattevõtte Autoliv erinevatele allüksustele kahanes 2007. aastaga võrreldes 14% 566 (2007: 661) miljoni kroonini (2008: 36,2; 2007: 42,3 miljonit eurot). 74% (2007: 79%) netokäibest Autolivile moodustas ohutusrihmade müük. Tarnitud rihmade kogus langes 22% 1,88 (2007: 2,41) miljoni tükini.

Kulud

Müüdud toodete kulu kahanes 2008.a. neljanda kvartali jooksul võrreldes eelmise aasta sama perioodiga 10,8%, moodustades 87,0% käibest (2007 4.kv. 82,9%). Kulutused toorainele ja materjalidele langesid 5,9% 198 miljoni kroonini (12,6 miljoni euron), moodustades 62,9% (2007 4.kv.: 56,9%) käibest.

Tööjõukulu tootmises oli 2008.a. 4. kvartalis 44 miljonit krooni (2,8 miljonit eurot), langus võrreldes eelmise aasta sama perioodiga 13,9%. Tootmise tööjõukulu osatähtsus netokäibest moodustas 13,9% (2007 4.kv.: 13,8%).

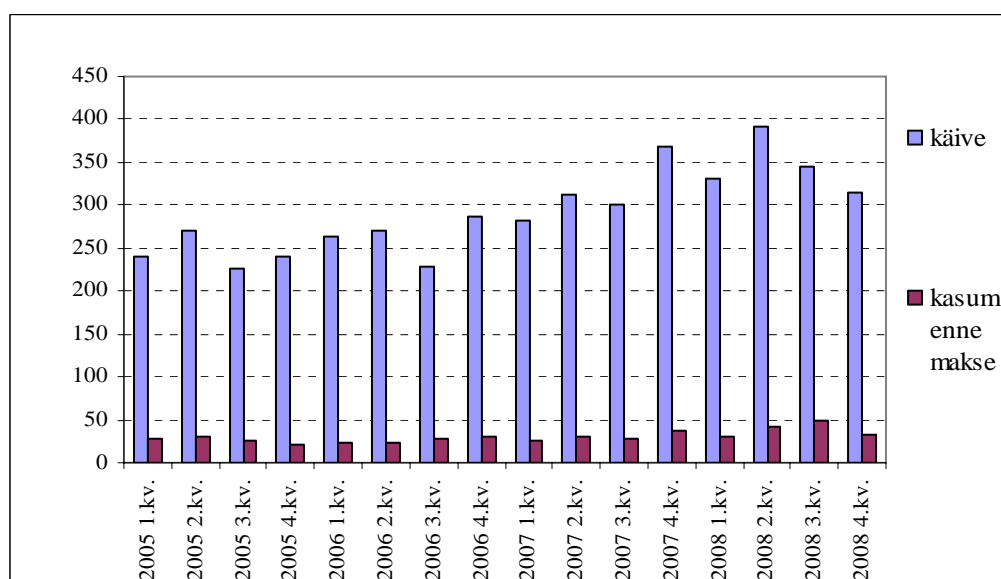
Töötajaid oli kontsernis kvartali lõpul 918, mis oli 54 töötaja võrra vähem kui aasta varem ja 68 võrra vähem kui kvartali algul. Töötajate keskmine arv kuus oli vaadeldaval perioodil 948, mis on 24 töötaja (2,5%) võrra vähem kui eelneval aasta samal ajal.

Turustuskulud vähenesid 2008.a. 4. kvartalis 41,4%, moodustades 1,4% käibest (2007 4.kv.: 2,0%), üldhalduskulud langesid 8,2%, moodustades käibest 2,8% (2007 4.kv.: 2,6%), tootearenduskulud vähenesid 79,5%, moodustades 1,0% (2007 4.kv.: 4,2%) käibest.

2008. aasta 12 kuu jooksul ulatus müüdud toodete kulu 1182,1 miljoni kroonini (75,6 miljoni euroni), mis on 10,2% enam kui aasta varem, moodustades 85,5% käibest (2007: 84,9%). 109 miljoni krooni (7,0 miljoni euro) suurusest kasvust 94,6% oli tingitud tooraine- ja materjalikulu tõusust. Viimase põhjuseks oli eelkõige uute kõrge materjalikuluga toodete (autoohutussüsteemide) müügi osatähtsuse oluline kasv netokäibes.

Kasum ja rentaablus

Kontserni käibe ja maksueelse kasumi kvartaalne dünaamika 2005-2008 (miljonites kroonides)

Kontserni brutokasum oli 2008.a. 4. kvartalis 41 (2007 4.kv.: 63) miljonit krooni ehk 2,6 (2007 4.kv.: 4,0) miljonit eurot, mis on 13,0% (2007 4.kv.: 17,1%) käibest. Brutokasum kukkus 35% võrreldes eelneva aasta sama perioodiga.

Ärikasum kahanes neljandas kvartalis 2008.a. 7,6 miljoni krooni (0,5 miljoni euro) võrra ulatudes 25 miljoni kroonini (1,6 miljoni euroni), moodustades 7,9% (2007 4.kv.: 8,8%) käibest.

Puhaskasumiks kujunes 2008.a. 4. kvartalis 32 (2007 4.kv.: 38) miljonit krooni (vastavalt 2,1 ja 2,5 miljonit eurot).

2008. aasta puhaskasum moodustas 137 miljonit krooni (8,8 miljonit eurot), kasvades eelmise aastaga võrreldes 31 miljonit krooni (2,0 miljonit euro) võrra, s.o. 29,5%, moodustades 9,9% (2007: 8,4%) käibest.

Rahavood ja kapitali kasutamine

Kontserni rahavoog äritegevusest oli 2008. aastal 146 (2007: 136) miljonit krooni ehk 9,4 (2007: 8,7) miljonit eurot. Kasv 10 miljonit krooni (0,7 miljonit eurot) võrreldes eelneva aastaga tulenes eelkõige kasumi kasvust. Materiaalsesse ja immateriaalsesse põhivarasse investeeriti 51 (2007: 42) miljonit krooni ehk 3,3 (2007: 2,7) miljonit eurot, finantsinvesteeringute saldo aga suurenes 95 (2007: 34) miljoni krooni ehk 6,1 (2007: 2,2) miljoni euro võrra, rahavoog investeeringutest kokku perioodi jooksul -119 (2007: -55) miljonit krooni ehk -7,6 (2007: -3,5) miljonit eurot; finantseerimisest -84 (2007: -85) miljonit krooni ehk -5,3 (2007: -5,4) miljonit eurot. Neto rahavoog oli 2008. aastal 56 (2007: 4) miljoni krooni ehk 3,6 (2007: 0,3) miljoni euro ulatuses negatiivne.

Raha ja likviidsete väärtpaperite osatähtsus oli 2008. a. lõpus 54% (2007: 51%) varade mahust. Käibekapitali (lühiajalised investeeringud, nõuded, ettemaksud, varud miinus lühiajalised kohustused) oli. 2008. aasta 31. det. seisuga 709 (2007:

579) miljonit krooni ehk 45,3 (2007: 37,0) miljonit eurot, põhitegevuseks kasutatud käibekapital (nõuded, ettemaksed, varud miinus lühiajalised kohustused) oli 156 (2007: 125) miljonit krooni ehk 9,9 (2007: 8,0) miljonit eurot. Lühiajalised kohustused vähenesid aastaga 47 miljoni krooni (3,0 miljoni euro) võrra, kuna 2008. aasta lõpuks langesid tootmismahud nii autotootjate kui ka hankijate ja allhankijate juures.

Likviidsuse juhtimisel ja finantsinvesteeringute tegemisel oli AS Norma 2008. aastal traditsiooniliselt konservatiivne. Eesti pankade Eesti krooni ja euro erineva kestusega deposiitide ja intressifondi osakute kõrval deponeeriti lühiajaliselt vahendeid Autoliv AB Finantsturgude Divisjoni, mis võimaldas teha lühiajalist rahapaigutust kõrgema intressiga, kui seda on turul pakutavatel hoiustel. 31.12.2008.a. seisuga oli Autoliv AB-sse paigutatud alla 3 kuulise ja 3-12 kuulise tähtajaga 5,5%-5,7% intressiga eurohoiuseid summas 9,9 miljonit eurot (155 miljonit krooni) ja 7% intressiga kroonihoius summas 23,0 miljonit krooni (1,5 miljonit eurot). 2008. aasta 4. kvartalis Autoliv AB-ga täiendavaid tehinguid ei tehtud.

Põhivarad moodustasid 22% (2007: 23%) varadest, kahanemine aastaga 3 miljonit krooni (0,2 miljonit eurot) materiaalse ja immateriaalse põhivara väärtuse vähenemise tõttu.

Pikaajalisi kohustusi kontsernil ei ole. Investeeringuid ja äritegevust finantseeritakse omakapitali arvel.

Kontserni omakapital kasvas 71 miljonit krooni (4,6 miljonit eurot), ulatudes aruandeaasta lõpuks 979 (2007: 907) miljoni kroonini ehk 62,6 (2007: 58,0) miljoni euroni. Omakapitali osakaal bilansis oli 90,5% (2007: 85,8%). Vaba omakapital oli aasta lõpul 833 (2007: 762) miljonit krooni ehk 53,3 (2007: 48,7) miljonit eurot.

Aktsiaturg ja dividendid

AS Norma on emiteerinud 13,2 miljonit lihtaktsiat, mis annavad aktsia kohta ühe hääleõiguse ja mille nominaalväärtus on 10 krooni. Emiteeritud aktsiate hulk ja nominaalväärtus ei ole 1997. aastal börsil noteerimisest saati muutunud.

Arvestades kontserni kava laiendada komponentide tootmist, mis on kapitalimahukas tegevusala, tegi AS Norma juhatus nõukogule ettepaneku jätkata 2008. aastal dividendide maksmist samas ulatuses: 50% aktsia nominaalväärtusest ehk 5 krooni (0,32 eurot) aktsia kohta, kokku 66,0 miljonit krooni (4,2 miljonit eurot). AS Norma üldkoosolek otsustas 19.06.2008 maksta 2008. aastal aktsionäridele dividende 66,0 miljonit krooni (4,2 miljonit eurot) ehk 5 krooni (0,32 eurot) aktsia kohta nagu ka viiel eelneval aastal. Dividendid maksti välja 8.augustil 2008.a.

Nii lahustatud kui tava puhaskasum aktsia kohta oli 2008.a. 4. kvartalis 2,45 (2007 4.kv.: 2,91) krooni ehk 0,16 (2007 4 kv.: 0,19) eurot, omakapital 74,1 (31.12.2007: 68,8) krooni ehk 4,7 (31.12.2007: 4,4) eurot.

AS Norma aktsiad noteeriti 1997. a. Tallinna Börsi põhinimekirjas koodi NRM1T all, lisaks kaubeldakse aktsiatega veel Frankfurdi börsil.

Aktsia hinna (Eesti kroonides) liikumine ja kauplemismahud Tallinna Börsil alates 01.10.2008.a.

AS Norma
Konsolideeritud 2008.a. 4.kvartali majandusaasta vahearuanne

AS Norma aktsiaraamatusse oli seisuga 31.12.2008 kantud 1458 (31.12.2007: 1434) aktsionäri, üle 3% osalus oli

Autoliv Ab	51,0%
ING Luxembourg S.A.	10,0%
Skandinaviska Enskilda Banken Ab kliendid	6,3%
Marfin Pank Eesti AS Repokonto	3,8%

AS Norma aktsiakapitalist kuulub 59,1% (2007: 60,0%) Rootsi, 20,0% (2007: 20,7%) Eesti, 13,0% (2007: 11,3%) Luksemburgi ja 7,9% (2007: 8,0%) teiste riikide residentidele. 7,5% (2007: 7,2%) aktsiatest kuulub füüsilistele isikutele.

AS Norma nõukogu liikmetele ja nende lähedastele ei kuulunud 31.12. 2008.a. seisuga AS Norma aktsiaid. AS Norma juhatuse liikmetest ja nende lähedastest omas 205 aktsiat juhatuse liige Garri Krieger. Aktsioptsioone nõukogu ja juhatuse liikmetele välja antud ei ole.

Finantsriskid

Kontserni põhilisteks finantsinstrumentideks on raha ning lühiajalised deposiidid. Nende instrumentide eesmärk on rahastada kontserni põhitegevust. Kontsernil on ka muid finantsinstrumente nagu näiteks põhitegevusest tekkivad nõuded deebitoridele ning kohustused kreditoridele. Kontserni kohustused piirduvad võlgadega hankijate ees ning muude lühiajaliste kohustustega, laenukohustusi ega muid finantsinstrumente kohustuste hulgas ei ole.

Kontsern on eksponeeritud turu-, krediidi- ja likviidsusriskile. Riskide juhtimise eest vastutab AS Norma juhatuse, viies ellu ja järgides AS Norma nõukogu poolt tehtud otsuseid ja kinnitatud printsiipe.

Tururisk

Turu hinnad sisaldavad kolme tüüpi riske: intressi-, valuuta ja väärtpaperite turuhinna riski.

Intressirisk

AS Norma ei kasuta finantseerimiseks võõrkapitali ja seetõttu ei ole kontsernil intressi kandvaid kohustusi, mille tuleviku rahavoo õiglane väärtus võiks saada mõjutatud turgudel toimuvast intresside muutustest.

Valuutarisk

Kontserni eksponeeritus valuutariskile seostub eelkõige põhitegevusega (tulud ja kulud on valdavalt erinevas valuutas kontserni funktsionaalsest valuutast) ja välismaal asuvasse tütarettevõtjasse tehtud netoinvesteeringutega.

2008. aastal AS Norma kontserni käibest moodustas eksport 99,0% (2007: 98,9%) ja olulisem müügivaluuta oli euro. Kontserni kulud olid põhiliselt Eesti kroonides, eurodes, Rootsi kroonides ja Venemaa rublades. Valuutariski maandamiseks on põhilised ostu- ja müügilepingud viidud euro alusele. Teiste valuutade riskid on maandatud kas sissetulevate ja väljaminevate rahavoogude ühtlustamisega või lepinguliste maksete sidumisega euro kursiga.

Kontserni Venemaal asuva tütarettevõtja netovarade väärtus on madal (2008: 157,6; 2007: 108,1 tuhat krooni ehk vastavalt 10,1 ja 6,9 tuhat eurot) ja nende valuutariski maandamine ei ole ökonoomne.

Lühiajalised vahendite paigutused on tehtud hajutatult Eesti kroonis ja euros. Kontsern ei ole valuutariski maandamiseks riskimaandamisinstrumente soetanud.

Krediidirisk

Kontsern on avatud krediidiriskile peamiselt oma põhitegevuse (klientidelt laekumata arved) ja finantseerimistegevuse (deposiidid) kaudu.

Laekumata arvete risk

Eelkõige omab tähtsust klientide võime tasuda neile tarnitud kauba eest. Ärikrediiti võimaldatakse põhiliselt ainult oma pikaajalistele koostööpartneritele. Tagamaks rahade laekumist suurtelt püsiklientidelt, jälgitakse ja analüüsitakse pidevalt nende finantsolukorda ning likviidsust. Vajaduse korral nõutakse pangagarantiide esitamist maksete tagamiseks. Ühekordsete tehingute ja uute klientide puhul on nõutav kas ettemaks või akreditiiv.

Ebatõenäoliselt laekuvate arvete katteks moodustatakse allahindlus. Allahindlus sisaldab kõiki võlgnevusi, mille tasumisega seoses on vastaspoolega tekkinud lahkarvamusi ja võlgnevusi, mis juhtkonnale teadaolevalt võivad jääda laekumata.

Oluliseks krediidiriskiks on kontsernis läbi aegade loetud Venemaa ja Ukraina klientidega seotud riski. 31.12.2008 seisuga oli nõuete summa Venemaa ja Ukraina klientidele 101 822 (31.12.2007: 92 006) tuhat krooni ehk 6 507,6 (31.12.2007: 5 880,3) tuhat eurot. Jaanuaris 2009.a. laekus sellest summast 54 838 tuhat krooni (3 504,8 tuhat eurot).

Tähtaja ületanud Venemaa ja Ukraina klientidelt laekumata arved ulatusid aruandeperioodi lõpul 17 691 tuhande kroonini (1 130,7 tuhande euron), sellest 2 738 tuhande krooni (175,0 tuhande euro) väärtuses oli tähtaja enam kui 90 päeva võrra ületanud arveid. Jaanuaris 2009.a. laekus sellest summast 1 547 tuhat krooni (98,9 tuhat eurot). Allahindlus moodustas aruandeperioodi lõpus 1 369 (31.12.2007: 0) tuhat krooni ehk 87,5 (31.12.2007: 0) tuhat eurot.

Deposiitide ja teiste finantsinstrumentide krediidirisk

Pankade ja Autolivi finantsturgude divisjoniga seotud krediidiriski juhtimine toimub vastavalt AS Norma nõukogu poolt heaks kiidetud rahahaldamise printsiipidele: vahendite investeerimistehingud tehakse üksnes nõukogu poolt heaks kiidetud osapooltega neile kinnitatud krediidiilimiidi piires (ühegi osapoole limiit ei ületa 1/3 kõigist paigutatavatest vahenditest). Limiidid on kehtestatud minimeerimaks riski kontsentratsiooni ja seega vähendamaks potentsiaalset kahju teise osapoole võimalikust suutmatusest oma kohustusi täita.

Likviidsusrisk

Likviidsuse jälgimisel võetakse arvesse finantsinvesteeringute ja –varade (nõuded klientidele ja muud nõuded) laekumise tähtaegu nagu ka planeeritud rahavoogusid äritegevusest. Kontsernil ei olnud 31.12.2008.a. seisuga kohustusi (välja arvatud puhkusereserv), mille maksetähtaeg oleks enam kui kaks kuud. Kuna kontserni raha ja likviidsete väärtpaperite osatähtsus ulatub üle 50% varadest, ei hinda juhtkond ettevõtte likviidsusriski oluliseks.

Kapitali juhtimine

Kapitali juhtimise eesmärk on tagada kontsernile tugev bilanss toetamaks igapäevast äritegevust ja ettevõtte strateegilist arengut. Autotööstuse tsüklilisuse tõttu saab edukas olla finantsiliselt tugev ja sõltumatu allhankija. AS Norma unikaalne turupositsioon, kus suur osa käibest on seotud Vene ja Ukraina turuga, mille likviidsus on väga kõikumine, nõuab kapitali juhtimisel täiendavat tähelepanu. Komponentide tootmine, mille arendamine on kontserni üks strateegilisi eesmärke, on kapitalimahukas tootmisharu. Kontsern ei kasutanud võõrkapitali. Investeeringud taastootmisse ja arengusse tehti omakapitali arvel. Teenitud kapitali jagamiseks aktsionäridele maksab AS Norma iga-aastaselt dividende, aktsiate tagasiosu ei ole kasutatud aktsia vähese kaubeldavuse tõttu turul. Otsus dividendide maksmise kohta tehakse juhtkonna poolt võttes arvesse majanduskeskkonna arengut Eestis ja sihtturgudel, kontserni majandustulemusi ja arenguplaane.

Õiglane väärtus

Juhtkonna hinnangul ei erine kontserni finantsvarade ja –kohustuste õiglane väärtus oluliselt nende bilansilisest väärtusest. Õiglane väärtus on määratud raha (k.a. tähtajalised deposiidid), võlakirjade ning muude nõuete ja kohustuste puhul diskonteeritud rahavoogude meetodil.

Konsolideerimisgrupi struktuur

AS Norma kontserni kuulus 2008. aasta 4. kvartalis AS Norma ja tema 100%-lise osalusega tütarettevõtja Venemaal.

Emaettevõtte tegevusvaldkonnaks on autoohutussüsteemide, sealhulgas autoohutusrihmade ja nende komponentide tootmine ja müük, inseneriteenuse osutamine autoohutussüsteemide ning ohutusrihmade komponentide väljatöötamise ning adapteerimise osas. Emaettevõtte käive oli 2008. a. 4. kvartalis 313 (2007 4. kv.: 367) miljonit krooni ehk 20,0 (2007 4. kv.: 23,5) miljonit eurot, puhaskasum 32,5 (2007 4. kv.: 37,5) miljonit krooni ehk 2,1 (2007 4. kv.: 2,4) miljonit eurot, omakapital 31.12.2008.a. seisuga 979 (31.12.2007: 908) miljonit krooni ehk 62,6 (31.12.2007: 58,1) miljonit eurot.

Venemaal asuv tütarettevõtja Norma-Osvar ZAO tegeleb AS Norma toodete ning teenuste müügi, ladustamise ja tolliprotseduuridega ning vajadusel AS Norma esindamisega Venemaal. Norma-Osvar ZAO müügikäive oli 2008. a. 4. kvartalis 4,4 (2007 4.kv.: 15,0) miljonit krooni ehk 0,3 (2007 4. kv.: 1,0) miljonit eurot, kahjum 0,9 (2007 4. kv.: kasum 0,7) miljonit krooni ehk 0,05 (2007 4. kv.: kasum 0,04) miljonit eurot ja omakapital 31.12.2008.a. seisuga 1,0 (31.12.2007: 0,1) miljonit krooni ehk 0,06 (31.12.2007: 0,01) miljonit eurot. Kontserniväline käive moodustas 3,7 (2007 4. kv.: 15,0) miljonit krooni ehk 0,2 (2007 4.kv.: 1,0) miljonit eurot. Kogu müüdüd kauba ja teenused omandab tütarettevõtja emaettevõttelt.

Juhtimisstruktuur

AS Norma kui juriidilise isiku kõrgeimaks juhtimisorganiks on aktsionäride üldkoosolek, mis valib ka nõukogu liikmed. AS Norma nõukogu on 6 liikmeline ja selle 3 liiget esindavad enamusaktsionäri Autoliv AB-d. Nõukogu liikmeteks valiti 19.06.2008.a. aktsionäride üldkoosolekul Autoliv Euroopa Rihmadivisjoni senior viitsepresident Pär Malmhagen, Balti Juhtimiskonverentsi OÜ juhatuse esimees Toomas Tamsar, OÜ Someri Trade juhatuse esimees Raivo Erik, vandeadvokaat Aare Tark Tark & Co Advokaadibüroost ja Autolivi Õhkpatjade globaalse arenduse senior direktor Leif Berntsson, kes kuulusid nõukogu koosseisu ka varem ning uue liikmena Halvar Jonzon, Autolivi kontserni viitsepresident. Nõukogu esimeheks valiti nõukogu poolt Halvar Johnzon.

Kuni 21. veebruarini 2008.a. oli AS Norma nõukogu poolt valitud juhatus 6-liikmeline: tegevdirektor Peep Siimon (juhatuse esimees), müügidirektor Ivar Aas, Ohutusrihmade divisjoni direktor Stig Carlson, finantsdirektor Ülle Jõgi, kvaliteedidirektor Garri Krieger, ostudirektor Kaido Salurand. 21.veebbruaril 2008.a. valis AS Norma nõukogu juhatusse täiendavalt kaks uut liiget. Komponentide divisjoni direktor Peeter Tõniste ja arendusdirektor Sander Annuse volitused algasid 22.02.2008.a. AS Norma nõukogu rahuldas 5.06.2008.a. juhatuse liikmete Kaido Saluranna ja Stig Carlsoni juhatusest tagasiastumise avaldused. Nõukogu otsuse kohaselt oli Kaido Saluranna viimane ametisoleku kuupäev 06.juuni 2008.a ja Stig Carlsonil on see vastavalt 27.septembril 2008.a.

Olulisi sündmusi peale aruandeperioodi lõppu

Kriisi autööstuses on detsembris 2008 ja jaanuaris 2009 üksnes süvenenud ja laovarud on kasvanud ning kõik autotootjad on vähendanud tootmismahтусid. Ka AS Norma kliendid ei ole erandiks kujunenud situatsioonis. Reageerides olukorra otsustas AS Norma juhatus lõpetada töölepingud veebruaris 162 töötajaga ning taotleb luba täiendavalt 52 töölepingu kollektiivseks lõpetamiseks aprillis.

Kuna tootmine Venemaa ja Ukraina tehastes ei ole tootjate likviidsusprobleemide ja madalate müügitulemuste tõttu 2009. aasta alguses seisakuteta käivitunud ning ka AS Norma lääne kliendid teatavad liinide peatamistest esimeses kvartalis, taotleb AS Norma Tööinspeksioonilt luba osalise töötaja rakendamise pikendamiseks 28.veebbruarist 31.märtsini.

AS Norma juhatus ja nõukogu jätkavad hoolsalt olukorra ning arengute jälgimist, et vajadusel kohandada tootmismahтусid ning tegevulusid vajalikule tasemele. Arvestades hetkeolukorda on vähetõenäoline, et AS Norma lõpetab 2009.a. 1.kvartali kasumiga.

Paljude aastate jooksul on AS Norma järginud konservatiivset finantsstrateegiat. Selle tulemusena siseneb ettevõtte autotööstuse kriisi võlgadeta ja tugeva bilansiga. Seetõttu on AS Norma suuteline jätkama ettevõtte arendamist pikaajalise strateegia suunal globaalse kriisi tingimustes tööstusharus.

Hea ühingujuhtimise tava aruanne

Alates 1. jaanuarist 2006. aastal järgib AS Norma oma tegevuses Eesti Hea Ühingujuhtimise Tava (edaspidi tava) juhiseid. Käesolev aruanne (edaspidi aruanne) kirjeldab AS Norma juhtimist 2008. aasta 4. kvartalis ning selle vastavust tava juhistele. AS Norma järgis 2008. aasta IV kvartalis tava juhiseid, v.a kui aruandes on teisiti märgitud.

AS Norma on Eesti Vabariigis registreeritud aktsiaselts, aadressiga Laki tn. 14, 10621 Tallinn, ning registrikoodiga 10043950. AS Norma aktsiakapitaliks 2008. aastal oli 132 000 000 krooni, mis jaguneb ühte liiki registreeritud aktsiateks nimiväärtusega 10 krooni. AS Norma aktsiad on noteeritud Tallinna Börsi põhinimekirjas (Balti Põhinimekiri), lühinimega NRM1T. AS Norma aktsiaraamatut peab Eesti väärtpaperite keskregistri pidaja. AS-i Norma on 31.detsember 2008.a seisuga 1458 aktsionäri. AS-i Norma kontrollib Autoliv AB, Rootsisis registreeritud autoohutustoodete valmistaja. Autoliv AB on ühtlasi AS Norma suurim aktsionär.

Üldkoosolek

Aktsionäride õiguste teostamine

Aktsionäride üldkoosolek on AS Norma kõrgeim juhtimisorgan. Üldkoosolekud on korralised ja erakorralised. Üldkoosoleku pädevus on paika pandud Eesti äriseadustikuga ja AS Norma põhikirjaga (põhikirjaga on võimalik tutvuda AS Norma veebileheküljel www.norma.ee). Üldkoosoleku pädevuses on muu hulgas majandusaasta aruande kinnitamine, kasumi jaotamine, põhikirja muutmine ja nõukogu koosseisu määramine. Aktsionär võib aktsionäride koosolekust osa võtta ja koosolekul hääletada isiklikult või esindaja kaudu, kes omab selleks kirjalikku volitust. Iga aktsia annab aktsionäri ühe hääle.

AS-il on ühte liiki aktsiaid – nimelised lihtaktsiad, mille nimiväärtus on kümme Eesti krooni. Iga aktsia annab omanikule aktsionäride üldkoosolekul ühe hääle. AS-i aktsiakapital on jagatud kolmeteistkümneks miljoniks kahesaja tuhandeks nimeliseks lihtaktsiaks. Aktsionäri ei ole õigust nõuda nimelise aktsia kohta aktsiatähe väljaandmist. Aktsionäri ei ole õigust nõuda nimelise aktsia vahetamist esitajaaktsia vastu. AS-i Norma nimelised aktsiad on vabalt võõrandatavad. Hääleõigust käsitlevad piirangud ja kokkulepped puuduvad. AS-ile Norma teadaolevalt ei ole aktsionäride omavahelistes lepingutes sätestatud aktsiate võõrandamise piiranguid. Aktsionäri surma korral läheb aktsia üle tema pärijale. AS-i Norma suhtes loetakse aktsia ülelänuks omandaja kandmisest aktsiaraamatusse.

AS Norma aktsiatele ei ole tehtud ülevõtmispakkumist Väärtpaperituruseaduse peatükk 19. mõistes.

Üldkoosoleku kokkukutsumine ja avaldatav teave

Juhatus avaldab teate aktsionäride üldkoosoleku kokkukutsumise kohta. Teade korralise aktsionäride üldkoosoleku kokkukutsumise kohta avaldatakse üleriigilise levikuga päevalehes vähemalt kolm nädalat ja erakorralise koosoleku kokkukutsumise kohta vähemalt üks nädal enne koosoleku toimumist. Teates tuleb näidata koht, kus aktsionärid saavad tutvuda majandusaasta aruandega, mis tuleb panna välja vähemalt kaks nädalat enne koosolekut.

AS Norma juhatus avaldas 18.aprillil 2008.a Eesti Päevalehes aktsionäride üldkoosoleku kokkukutsumise teate. Teates toodud päevakorra kohaselt oli üldkoosolek kokku kutsutud 14.mais 2008.a algusega kell 09.00. Päevakorras oli neli punkti: AS Norma 2007.a majandusaasta aruande kinnitamine; kasumi jaotamine; nõukogu liikmete tagasikutsumine ja valimine; audiitori nimetamine ja tasustamise korra määramine.

21.aprillil 2008.a esitasid AS Norma aktsionärid, kelle aktsiatega on esindatud vähemalt 1/10 AS Norma aktsiakapitalist omapoolsed ettepanekud AS Norma üldkoosoleku päevakorra täiendamiseks. Tulenevalt eeltoodust tuli AS Norma korraline üldkoosolek edasi lükata ja täiendada päevakorda vastavalt eelnimetatud väikeaktsionäride ettepanekutele. 08.mail 2008.a avaldas AS Norma juhatus Eesti Päevalehes teate AS Norma korralise üldkoosoleku edasilükkamise ja täiendatud päevakorra kohta. Korraline üldkoosolek toimus 19.juunil 2008.a algusega kell 09.00. Päevakorda oli lisatud väikeaktsionäride poolt punkt oma aktsiate omandamise kohta, mida AS Norma nõukogu ei toetanud. Nimetatud otsust ei kiidetud heaks ka toimunud üldkoosolekul.

Üldkoosolekul osalesid kõik nõukogu ja juhatuse liikmed, AS Norma audiitorfirma Ernst & Young Baltic audiitor Hanno Lindpere, notar Annika Kuimet. Koosoleku juhatajaks valiti advokaat Toomas Taube advokaadibüroost Tark&Co ja protokollijaks advokaat Risto Hübner advokaadibüroost Tark&Co. Tehniliste vahendite puudumise tõttu AS Norma üldkoosoleku jälgimine ei olnud võimalik sidevahendite kaudu, sh Internet.

AS Norma üldkoosolek otsustas kinnitada AS Norma 2007.a majandusaasta aruande ja kasumi jaotamise ettepaneku, mille kohaselt maksti aktsionäridele (korralisi) dividende 50% aktsia nimiväärtusest ehk 5 krooni aktsia kohta (0,32 EUR aktsia kohta), kogusummas 66 000 000 krooni (4 218 169 EUR), ning ülejäänud puhaskasum jäeti jaotamata. Otsuse kohaselt fikseeriti dividendiõiguslike aktsionäride nimekiri 8. juulil 2008.a. kell 23.59 ja dividendid maksti välja 8. august 2008.a.

Väikeaktsionäride ettepanek maksta aktsionäridele dividende 1,25 EUR aktsia kohta (19,56 krooni aktsia kohta) ei leidnud üldkoosoleku poolt kinnitamist.

Lisaks eeltoodule langetas üldkoosolek otsused nõukogu liikmete tagasikutsumise ja valimise kohta ning audiitori nimetamise ja tasustamise korra määramise kohta.

Üldkoosoleku läbiviimine

Üldjuhul on üldkoosolek pädev vastu võtma otsuseid, kui kohal on üle poole aktsiatega esindatud häälest. Aktsionäride üldkoosoleku otsus on vastu võetud, kui selle poolt on antud üle poole üldkoosolekul esindatud häälest, välja arvatud teatud otsused, nt AS Norma põhikirja muutmine, aktsiakapitali suurendamine või vähendamine, ühinemine, jagunemine, ümberkorraldamine ja likvideerimine ning nõukogu liikme tagasikutsumine enne ametiaja lõppu, mille puhul on otsus vastu võetud, kui selle poolt on antud vähemalt 2/3 üldkoosolekul esindatud häälest.

19.juunil 2008.a toimunud korralisel üldkoosolekul oli kohal 18 aktsionäri, kellele kuuluvate aktsiatega oli esindatud kokku 8 628 716 häält, mis moodustas kokku 65,37% kõigist häälest. Seega oli koosolek pädev päevakorras nimetatud otsuseid vastu võtma.

Juhatus

Ülesanded

Juhatus on AS Norma juhtimisorgan, mis esindab ja juhib AS-i Norma. Juhatuses esimees võib üksinda esindada AS-i Norma ning teised juhatuse liikmed võivad esindada äriühingut koos teise juhatuse liikmega. AS Norma eesmärkide saavutamiseks analüüsib juhatus AS Norma tegevuste ja finantseesmärkidega seotud riske ja teeb järelevalvet kontroll- ja aruandlustegevuse üle. AS Norma juhatus on kehtestanud oma otsusega AS Norma kontserni siseteabe hoidmise reegliid. Juhatus peab järgima nõukogu seaduslikke korraldusi. 2008. aasta IV kvartalis toimus AS Norma juhatuse ja nõukogu vahel pidev andmevahetus, sh. esitas juhatus nõukogule regulaarselt ülevaateid AS Norma majandustegevusest ja finantsseisundist. Juhatusel puuduvad volitused aktsiaid emiteerida ja tagasi osta.

Koosseis

Nõukogu valib ja kutsub tagasi juhatuse liikmed ja nimetab ametisse juhatuse esimehe. Juhatusel on viis kuni kaheksa ja nad valitakse kolmeks aastaks. Juhatusel koosseisus käesoleva aruande koostamise ajal on 6 liiget: juhatuse

esimees - Peep Siimon; juhatuse liikmed - Ülle Jõgi (finantsdirektor), Ivar Aas (müügidirektor), Garri Krieger (kvaliteedidirektor) ning 22.veebbruarist 2008.a lisandunud Peeter Tõniste (tootmisdirektor) ja Sander Annus (turundus-ja arendusdirektor). AS Norma nõukogu rahuldab juhatuse liikmete Kaido Saluranna ja Stig Carlsoni juhatusest tagasiastumise avaldused. Nõukogu otsuse kohaselt oli Kaido Saluranna viimane ametisoleku kuupäev 06.juuni 2008.a ja Stig Carlsonil 27.september 2008.a.

AS Norma juhatuse esimees ja liikmed on Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriikide elanikud. Juhatuse liikmed ei ole samal ajal AS Norma nõukogu liikmeks. Juhatuse liikmete ülesanded on sätestatud iga juhatuse liikmeka sõlmitud ametilepingus.

Tasud

Juhatuse liikmetele makstav tasu, lahkumishüvitis ja preemiasüsteem on kokku lepitud juhatuse ja nõukogu vahel sõlmitud ametilepingus. Juhatuse liikmete tasu 2008.a oli 11 326 tuhat krooni. Aktsiaoptsoone või muid soodustusi juhatuse liikmetele eraldatud ei ole. Juhatuse liikme lepingu alusel on töösuhte lõpetamisel ettenähtud hüvitis suuruses 0 kuni 12 kuu töötasu, sõltuvalt lepingu lõpetamise tingimustest. Maksimalne võimalik hüvitis arvestades kõikide juhatuse liikmete lepinguid oleks 4 754 tuhat krooni.

Huvide konflikt

Juhatuse liikmel on keelatud konkureerida AS-iga Norma ilma nõukogu nõusolekuta. Aruande koostamiseni 2009. aastal ei ole nõukogule teatatud ühestki olulisest tehingust AS Norma ja tema juhatuse liikmete või juhatuse liikmetega seotud isikute vahel või muust huvide konflikti situatsioonist.

Juhatuse esimees ja liikmed ei ole samaaegselt teise emitendi juhatuses või nõukogus. AS Norma kontserni kuuluva 100%-lise tütarettevõtte ZAO Norma Osvar nõukogu koosseisu kuuluvad AS Norma juhatuse esimees Peep Siimon ja juhatuse liikmed Ülle Jõgi ja Ivar Aas.

Nõukogu

Ülesanded

Nõukogu tegeleb AS Norma tegevuse pikemaajalise planeerimise ja üldise tegevuskavaga, muu hulgas teeb järelevalvet juhatuse tegevuse üle, töötab välja äriplaan, kinnitab aastaelarveid ja investeringute eelarve. Nõukogu annab aru aktsionäride üldkoosolekule. Nõukogu nõusolek on vajalik selleks, et teha aktsiaseltsi nimel tehinguid, mis väljuvad igapäevase majandustegevuse raamest, eelkõige tehingute tegemiseks, millega kaasneb osaluse omandamine ja kasutamine teistes ühingutes, tütarettevõtete asutamine või nende tegevuse lõpetamine, tehingud kinnisasjadega, investeringute tegemine, mis ületavad selleks majandusaastaks ettenähtud kulutuste summa jne. Nõukogu ei ole moodustanud komisjone.

Nõukogul on hetkeseisuga kuus liiget, kes on 19.juunil 2008.a aktsionäride üldkoosoleku poolt valitud ametisse kolmeks aastaks. Üldkoosoleku otsusega kutsuti tagasi AS Norma nõukogu täies koosseisus: Magnus Lindquist, Pär Malmhagen, Toomas Tamsar, Raivo Erik, Aare Tark ja Leif Berntsson. Nõukogusse valiti tagasi Pär Malmhagen, Toomas Tamsar, Raivo Erik, Aare Tark ja Leif Berntsson ning uue liikmena Halvar Jonzon. Põhikirja järgi võib enamusaaktsionär aktsionäride üldkoosolekute vahelisel ajal kutsuda tagasi ja nimetada ametisse kuni kolm nõukogu liiget juhul, kui see vajadus tekib varem kui üks kuu enne järgmist aktsionäride üldkoosolekut. Nõukogu liikmed valivad endi seast nõukogu esimehe, kes hakkab korraldama nõukogu tööd. Nõukogu esimeheks valiti nõukogu poolt Halvar Jonzon.

2008.a toimus kokku 6 nõukogu koosolekut – 21.veebbruaril 2008.a; 28.aprillil 2008.a; 19.juunil 2008.a; 16.september 2008.a; 01.oktoobril 2008.a ja 13.novembril 2008.a. Kahel nõukogu koosolekul ei olnud esindatud kogu nõukogu koosseis – 21.veebbruaril ei osalenud Aare Tark ja 19.juunil 2008.a Toomas Tamsar.

21.veebbruaril 2008.a nõukogu koosolekul kinnitas nõukogu AS Norma 2007.a majandusaasta aruande. Kohale ei olnud kutsutud audiitorit audiitorfirmast Ernst & Young Baltic AS, sest nõukogu ja audiitori vaheline koostöö on tihe ja jooksvalt leiavad lahendust ka auditi käigus üles tõusetunud küsimused ning nõukogu on veendunud audiitorikontrolli sõltumatusest tegevjuhtkonnast.

Käesoleva koosseisuga nõukogu liikmete valimisega ei ole AS Norma kõikide liikmete osas järginud Hea Ühingujuhtimise Tava Lisa punktis (h) toodud sõltumatu nõukogu liikmele kehtestatud soovitus - ei ole olnud sõltumatuks nõukogu liikmeks kauem kui kümme (10) aastat. Nõukogu liikmed on olnud väga aktiivsed uue strateegia väljatöötamisel ja seetõttu on oluline, et jätkaksid ametis edasi liikmed ka juhul, kui see on vastuolus Hea Ühinguitava soovitustega.

Tasud

Nõukogu liikmete tasu suurus otsustati 25.aprill 2004.a toimunud korralisel üldkoosolekul, mille kohaselt nõukogu liikme tasu koos on 10 000 krooni ja nõukogu esimehe tasu on 12 000 krooni. Aktsiaoptsoone või muid soodustusi nõukogu liikmetele eraldatud ei ole. Nõukogu liikme töösuhte lõpetamisel hüvitisi ettenähtud ei ole.

Huvide konflikt

Nõukogu liige ei tohi hääletada nõukogu koosolekul, kui otsustatakse tema ja AS-i Norma vahelise tehingu tegemiseks nõusoleku andmist, samuti nõukogu liikmega seotud isiku või äriühingu, milles nõukogu liikmel on oluline osalus, ja aktsiaseltsi vahelise tehingu tegemiseks nõusoleku andmist. Nõukogu liikmel on keelatud ilma aktsionäride üldkoosoleku vastava otsuseta konkureerida AS-iga Norma. Nõukogu liikmed ei ole aruande koostamiseni 2009. aastal juhatusele teatanud ühestki huvide konfliktist.

Nõukogu liikmed ei oli heaks kiitnud 2008.a ühtegi tehingut, mis oleks sõlmitud juhatuse liikme, tema lähedase või nõukogu liikme enda ja emitendi vahel.

Teabe avaldamine

AS Norma on avanud kodulehekülje aadressil www.norma.ee ja avaldab otse koduleheküljel või Tallinna Börsi kodulehele suunavate linkide kaudu järgmisi andmeid: põhikiri, majandusaasta aruanded ja vahearuanded ning finantskalender. Koduleheküljel ei ole kättesaadav info juhatuse ja nõukogu kehtivate koosseisude kohta ja audiitorite kohta (tava p 5.3.), samas on teave kõigi juhatuse ja nõukogu koosseisude muudatuste kohta ning info audiitorite kohta avaldatud Tallinna Börsi infosteemis vastavalt Tallinna Börsi relemendis kehtestatud korrale. 2008. aasta IV kvartalis ei toimunud pressikonverentse. Investoritega toimusid kohtumised 2008.a I kvartalis alljärgnevalt - 13.veebruaril 2008.a, 14.veebruaril 2008.a, 15.veebruaril 2008.a, 28.veebruaril 2008.a, 29.veebruaril 2008.a, 19.märtsil 2008.a, II kvartalis kohtumisi investoritega ei toimunud, III kvartalis toimusid kohtumised - 19.septembril 2008.a, 22.oktoobril 2008.a, 30.oktoobril 2008.a, IV kvartalis toimus kohtumine - 16.detsember 2008.a. Sellekohane info leidub AS Norma koduleheküljel.

Finantsaruandlus ja auditeerimine

Aruandlus

AS Norma konsolideeritud raamatupidamisaruanded on koostatud kooskõlas Euroopa Liidus kohaldatavate rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega (IFRS) ja ajaloolise kulu põhjal, kui raamatupidamise sise-eeskirju käsitlevas peatükis ja konsolideeritud raamatupidamisaruannete hinnangutes ei ole sätestatud teisiti.

AS Norma on kohustatud avaldama kvartaalseid esialgseid ja lõplikke vahearuandeid ning auditeeritud majandusaasta aruande kohe pärast selle kinnitamist nõukogu poolt.

AS Norma 2008.a. finantskalender:

Aruandlus periood	Esialgne aruanne	Lõplik aruanne	Auditeeritud aruanne
IV kv.07	30.01.2008	29.02.2008	
2007. aasta			22.02.2008
I kv. 08	21.04.2008	30.05.2008	
II kv. 08	21.07.2008	29.08.2008	
III kv. 08	20.10.2008	28.11.2008	
IV kv. 08	28.01.2009	27.02.2009	

Auditeerimine

AS Norma audiitorite arv ja nimed määratakse aktsionäride üldkoosoleku otsusega. Alates 2005. aastast on AS Norma audiitoriks Ernst & Young Baltic AS. 19.06.2008. a toimunud korraline üldkoosolek otsustas kinnitada AS Norma audiitoriks tähtajaga 1 (üks) aasta audiitorühing Ernst & Young Baltic AS ning määras, et audiitorile makstava tasu suuruse otsustab nõukogu, kes sõlmib audiitoritega ka lepingu. AS Norma ja Ernst&Young Baltic AS vahel sõlmitud audiitorteenuse osutamise leping on konfidentsiaalne ja seetõttu audiitorile makstava tasu suurus ei kuulu avaldamisele.

Peep Siimon

Juhatuse esimees

Juhatuse kinnitus vahearuandele

Juhatus kinnitab AS-i Norma 2008.a. 4. kvartali vahearuanne koostamise õigsust ja täielikkust:

- 1) vahearuanne koostamisel rakendatud arvestusmeetodid on vastavuses rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt;
- 2) vahearuanne kajastab emaettevõtja ja kontserni finantsseisundit ning majandustulemusi õigesti ja õiglaselt;
- 3) emaettevõtja ja kontserni kuuluvad äriühingud on jätkuvalt tegutsevad äriühingud.

Peep Siimon

Juhatuse esimees

Ivar Aas

Juhatuse liige

Ülle Jõgi

Juhatuse liige

Garri Krieger

Juhatuse liige

Sander Annus

Juhatuse liige

Peeter Tõniste

Juhatuse liige

Tallinn, 27. veebruar 2009

Konsolideeritud bilanss

A k t i v a (vara)	Tuhandetes kroonides		Tuhandetes eurodes		Lisa
	31.12.2008	31.12.2007	31.12.2008	31.12.2007	
Käibevara					
Raha ja pangakontod	29 943	86 588	1 914	5 534	1
Finantsvarad	553 576	453 643	35 380	28 993	2
Nõuded	155 647	167 331	9 948	10 694	
Ettemaksed	1 542	1 371	98	88	
Varud	101 291	105 970	6 474	6 773	3
Käibevara kokku	841 999	814 903	53 814	52 082	
Põhivara					
Pikaajalised nõuded	329	307	21	20	
Materiaalne põhivara	229 938	230 304	14 696	14 719	4, 7
Immateriaalne põhivara	9 252	11 666	591	745	5, 7
Põhivara kokku	239 519	242 277	15 308	15 484	
Aktiva (vara) kokku	1 081 518	1 057 180	69 122	67 566	7
P a s s i v a (kohustused ja omakapital)					
Kohustused					
Lühiajalised kohustused					
Võlad	99 609	148 885	6 367	9 516	
Ettemaksed	408	815	26	52	
Lühiajalised eraldised	2 803	0	179	0	
Lühiajalised kohustused kokku	102 820	149 700	6 572	9 568	
Kohustused kokku	102 820	149 700	6 572	9 568	
Omakapital					
Aktsiakapital nominaalväärtuses	132 000	132 000	8 436	8 436	6
Kohustuslik reservkapital	13 200	13 200	844	844	
Jaotamata kasum	833 498	762 280	53 270	48 718	
Omakapital kokku	978 698	907 480	62 550	59 998	
Passiva kokku	1 081 518	1 057 180	69 122	67 566	

Konsolideeritud kasumiaruanne

	TUHANDETES KROONIDES				Lisa
	01.10.08- 31.12.08	01.01.08- 31.12.08	01.10.07- 31.12.07	01.01.07- 31.12.07	
Müügitulu	313 992	1 382 140	369 010	1 263 942	7
Müüdüd toodangu kulu	-273 091	-1 182 147	-306 083	-1 072 997	8
Brutokasum	40 901	199 993	62 927	190 945	
Turustuskulud	-4 362	-24 072	-7 441	-28 567	
Tootearenduskulud	-3 145	-16 244	-15 339	-30 461	
Üldhalduskulud	-8 651	-38 869	-9 427	-31 861	
Muud äritulud	2 327	6 480	1 692	5 447	
Muud ärikulud	-2 294	-3 332	-37	-1 281	
Ärikasum	24 776	123 956	32 375	104 222	7
Finantstulud	7 619	31 014	6 110	20 645	
Finantskulud	-40	-208	-130	-324	
Kasum enne maksustamist	32 355	154 762	38 355	124 543	
Tulumaks	0	-17 544	0	-18 615	
Aruandeaasta kasum	32 355	137 218	38 355	105 928	6
Tava ja lahustatud puhaskasum aktsia kohta kroonides	2,45	10,40	2,91	8,02	6

Konsolideeritud kasumiaruanne

	TUHANDETES EURODES				Lisa
	01.10.08- 31.12.08	01.01.08- 31.12.08	01.10.07- 31.12.07	01.01.07- 31.12.07	
Müügitulu	20 068	88 335	23 584	80 781	7
Müüdüd toodangu kulu	-17 454	-75 553	-19 562	-68 577	8
Brutokasum	2 614	12 782	4 022	12 204	
Turustuskulud	-279	-1 539	-476	-1 826	
Tootearenduskulud	-201	-1 038	-980	-1 947	
Üldhalduskulud	-553	-2 484	-603	-2 036	
Muud äritulud	149	414	108	348	
Muud ärikulud	-147	-213	-2	-82	
Ärikasum	1 583	7 922	2 069	6 661	7
Finantstulud	487	1 982	390	1 320	
Finantskulud	-2	-13	-8	-21	
Kasum enne maksustamist	2 068	9 891	2 451	7 960	
Tulumaks	0	-1 121	0	-1 190	
Aruandeaasta kasum	2 068	8 770	2 451	6 770	6
Tava ja lahustatud puhaskasum aktsia kohta eurodes	0,16	0,66	0,19	0,51	6

Konsolideeritud omakapitali muutuste aruanne

TUHANDETES KROONIDES

	Aktiikapital nominaal- väärtuses	Kohustuslik reservkapital	Jaotamata kasum	Kokku omakapital
31.12.2006	132 000	13 200	722 352	867 552
Puhaskasum			67 573	67 573
Dividendid			-66 000	-66 000
30.09.2007	132 000	13 200	723 925	869 125
IV kvartali puhaskasum			38 355	38 355
31.12.2007	132 000	13 200	762 280	907 480
Puhaskasum			104 863	104 863
Dividendid			-66 000	-66 000
30.09.2008	132 000	13 200	801 143	946 343
IV kvartali puhaskasum			32 355	32 355
31.12.2008	132 000	13 200	833 498	978 698

TUHANDETES EURODES

	Aktiikapital nominaal- väärtuses	Kohustuslik reservkapital	Jaotamata kasum	Kokku omakapital
31.12.2006	8 436	844	46 167	55 447
Puhaskasum			4 318	4 318
Dividendid			-4 218	-4 218
30.09.2007	8 436	844	46 267	55 547
IV kvartali puhaskasum			2 451	2 451
31.12.2007	8 436	844	48 718	57 998
Puhaskasum			6 702	6 702
Dividendid			-4 218	-4 218
30.09.2008	8 436	844	51 202	60 482
IV kvartali puhaskasum			2 068	2 068
31.12.2008	8 436	844	53 270	62 550

Konsolideeritud rahavoogude aruanne

	Tuhandetes kroonides		Tuhandetes eurodes		Lisa
	2008	2007	2008	2007	
Äritegevusest					
Puhaskasum	137 218	105 928	8 770	6 770	
Korrigeerimised:					
Kasum materiaalse põhivara likvideerimisest	-195	-455	-12	-29	
Materiaalse ja Immateriaalse põhivara amortisatsioon	53 529	62 267	3 421	3 980	4, 5
Põhivara allahindlus	0	66	0	4	4, 5
Intressitulud	-31 014	-20 613	-1 982	-1 317	
Kahjum valuutakursi muutusest	208	292	13	19	
Realiseerimata valuutakursside kasumid	-485	-114	-31	-7	
Tulumaksukulu	17 544	18 615	1 121	1 190	
Äritegevusega seotud käibevara muutus:					
Lühiajaliste nõuete, v.a. laenude muutus	11 262	-37 691	720	-2 409	
Varude muutus	4 679	-12 051	299	-770	3
Kohustuste muutus:					
Kreditoorse võlgnevuse muutus	-48 643	20 078	-3 109	1 283	
Ettemaksete muutus	-407	-323	-26	-21	
Eraldiste muutus	2 803	0	179	0	
Äritegevusest kokku	146 499	135 999	9 363	8 692	
Investeeringimisest					
Materiaalse põhivara müük	342	1 214	22	78	
Materiaalse ja immateriaalse põhivara soetamine	-50 896	-42 487	-3 253	-2 715	4, 5
Väljaantud laenud	-67	-90	-4	-6	
Tagasisaadud laenud	149	184	9	12	
Finantsvarade soetus	-1 070 763	-724 370	-68 434	-46 296	
Finantsvarade müük	975 544	690 501	62 348	44 131	
Saadud intressid	26 299	19 626	1 681	1 254	
Investeeringimisest kokku	-119 392	-55 422	-7 631	-3 542	
Finantseerimisest					
Dividendide tulumaksu tasumine	-17 544	-18 615	-1 121	-1 190	
Makstud dividendid	-66 000	-66 000	-4 218	-4 218	6
Finantseerimisest kokku	-83 544	-84 615	-5 339	-5 408	
Neto rahavoog	-56 437	-4 038	-3 607	-258	
Muutused rahas ja raha ekvivalentides					
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses:	86 588	90 918	5 534	5 811	
Juurdekasv	-56 437	-4 038	-3 607	-258	
Valuutakursi vahe	-208	-292	-13	-19	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus, sh.: <i>raha ja pangakontod v.a. tähtajalised</i> <i>deposiidid tähtajaga üle 3 kuu</i>	29 943	86 588	1 914	5 534	1
<i>Intressifondi osakud</i>	0	47 598	0	3 042	1

Konsolideeritud raamatupidamise vahearuanne

Konsolideeritud vahearuaande koostamisel kasutatud arvestusmeetodid ja hindamisalused

Konsolideeritud raamatupidamise vahearuanne on koostatud kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt ja põhineb soetusmaksumuse printsiibil, v.a. juhtudel, mis on kirjeldatud järgnevates arvestusmeetodites teisiti (näiteks teatud finantsinstrumendid, mida kajastatakse õiglasel väärtuses). Aruanne on koostatud tuhandetes Eesti kroonides.

Võrreldes varasemate aastatega on raamatupidamise vahearuaandes on avalikustatud lisainformatsiooni seoses uute ning muudetud raamatupidamisstandarditega.

Raamatupidamisarvestuse põhimõtted ja hinnangud

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt ja põhineb soetusmaksumuse printsiibil, v.a. juhtudel, mis on kirjeldatud järgnevates arvestusmeetodites teisiti (näiteks teatud finantsinstrumendid, mida kajastatakse õiglasel väärtuses). Aruanne on koostatud tuhandetes Eesti kroonides.

Käesoleva konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kinnitamise kuupäeva seisuga pole Kontserni poolt rakendatud IFRS standarditel ning Euroopa Liidu poolt heaks kiidetud IFRS standarditel vahet, arvestades hetkeseisu IFRS-ide heakskiitmisel Euroopa Liidu poolt ning Kontserni tegevusalasid.

Vastavalt Eesti Vabariigi äriseadustikule, kinnitatakse juhatuse poolt koostatud ja nõukogu poolt heaks kiidetud majandusaasta aruanne, mis sisaldab endas ka raamatupidamise aastaaruannet, aktsionäride üldkoosoleku poolt. Aktsionäridel on õigus juhatuse poolt koostatud ja kinnitatud majandusaasta aruannet mitte heaks kiita ning nõuda uue aruande koostamist.

Muudatused raamatupidamis põhimõtetes

Konsolideeritud finantsaruanne koostatakse järjepidevuse ja võrreldavuse põhimõtete alusel, mis tähendab, et kontsern järgib alati samu raamatupidamis põhimõtteid ja esitusviisi. Raamatupidamis põhimõtteid ja esitusviisi muudetakse üksnes juhul, kui seda nõutakse uute või muudetud rahvusvaheliste finantsaruandlusstandardite (IFRS) ja nende tõlgenduste alusel või kui uus raamatupidamis poliitika ja/või esitusviis annab objektiivsema ülevaate kontserni finantsseisust, finantstulemustest ja rahavoogudest.

a) Muudetud rahvusvahelised finantsaruandlusstandardid, uued rahvusvahelised finantsaruandlusstandardid ja rahvusvahelise finantsaruandluse tõlgendamise komitee (IFRIC) tõlgendused

Käesoleva finantsaruande koostamisel kasutatud raamatupidamis põhimõtted ja esitusviis on kooskõlas eelmisel majandusaastal rakendatud põhimõtetega. Peale selle on vastu võetud järgmised uued/muudetud standardid, mis ei mõjutanud oluliselt 2008. aasta finantstulemusi ja avalikustatavat teavet:

- a) IFRIC 11 IFRS 2 „Tehingud kontserni- ja omaaktsiatega”;
- b) IFRIC 12 „Teenuste kontsessioonikokkulepped”;
- c) IFRIC 13 „Kliendilojaalsuse programmid”;
- d) IFRIC 14 IAS 19 „Kindlaksmääratud hüvitisega vara liimit, minimaalse rahastamise nõuded ja nende koostoime”;
- e) IFRIC 16 „Välismaisesse äriüksusesse tehtud netoinvesteeringu riskimaandamine”;
- f) IAS 39 ja IFRS 7 muudatused „Finantsvarade ümberliigitamine”.

b) Uued rahvusvahelised finantsaruandlusstandardid ja tõlgendused, mis on välja antud, kuid veel ei kehti

Kontserni juhtkonna hinnangul ei mõjuta uued või muudetud rahvusvahelised finantsaruandlusstandardid ja nende tõlgendused, mis olid käesoleva konsolideeritud finantsaruande koostamise ajaks välja antud, kuid polnud veel jõustunud ning mida kontsern ennetavalt ei kasutanud, kontserni varade ja kohustuste väärtust seisuga 31. detsember 2008. Kontsern rakendab nende jõustumise kuupäevast alates järgmisi standardeid ja tõlgendusi:

- a) IAS 23 „Laenukasutuse kulutused (muudetud)”; kohaldatakse 1. jaanuaril 2009 või hiljem algavate aruandlusperioodide suhtes;
- b) IFRS 1 „Rahvusvaheliste finantsaruandlusstandardite esmakordne kasutuselevõtt” ning IAS 27 „Konsolideeritud ja konsolideerimata finantsaruanded”; kohaldatakse 1. jaanuaril 2009 või hiljem algavate aruandlusperioodide suhtes;

- c) IFRS 3R „Äriühendused” ning IAS 27R „Konsolideeritud ja konsolideerimata finantsaruanded”; kohaldatakse 1. juulil 2009 või hiljem algavate aruandlusperioodide suhtes;
- d) IAS 1 „Finantsaruannete esitamine (muudetud)”; kohaldatakse 1. jaanuaril 2009 või hiljem algavate aruandlusperioodide suhtes;
- e) IAS 32 „Finantsinstrumendid: esitamine” ning IAS 1 „Finantsaruannete esitamine – tagasimüüdavad finantsinstrumendid ja likvideerimisel tekkivad kohustused”; kohaldatakse 1. jaanuaril 2009 või hiljem algavate aruandlusperioodide suhtes;
- f) IAS 39 „Finantsinstrumendid: kajastamine ja mõõtmine – arvestatavad riskimaandusinstrumendid”; kohaldatakse 1. juulil 2009 või hiljem algavate aruandlusperioodide suhtes;
- g) IFRS 2 „Aktsiapõhine makse (muudatused)”; kohaldatakse 1. jaanuaril 2009 või hiljem algavate aruandlusperioodide suhtes;
- h) IFRS 8 „Tegevussegmendid”; kohaldatakse 1. jaanuaril 2009 või hiljem algavate aruandlusperioodide suhtes;
- i) IFRIC 15 „Kinnisvara ehituslepingud”; kohaldatakse 1. jaanuaril 2009 või hiljem algavate aruandlusperioodide suhtes.

Konsolideerimise põhimõtted

Konsolideeritud raamatupidamise aruanne sisaldab AS-i Norma ning selle tütarettevõtte finantsnäitajaid konsolideerituna rida-realt.

Tütarettevõtted on ettevõtted, milles kontsernile kuulub rohkem kui pool hääleõiguslikest aktsiatest või kontsern kontrollib muul moel ettevõtte finants- ja tegevuspoliitikat. Tütarettevõtteid konsolideeritakse alates selle ostukuupäevast (kontrolli omandamise hetkest) kuni müügi kuupäevani (kontrolli kaotamise hetkeni).

Tütarettevõtted koostavad oma finantsaruandeid sama perioodi kohta ja kasutavad oma aruannete koostamisel olulises osas samu arvestuspõhimõtteid, mis emaettevõtegi. Kõik kontsernisisesed tehingud, nõuded ja kohustused ning realiseerimata kasumid ja kahjumid kontserni ettevõtete vahel toimunud tehingutelt on konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes täies ulatuses elimineeritud. Realiseerimata kahjumeid ei elimineerita, kui sisuliselt on tegemist vara väärtuse langusega.

Välisvaluutat

Emaettevõtte arvestusvaluuta on Eesti kroon, mis on ka käesoleva aruande esitusvaluutaks; kõiki teisi valuutasid loetakse välisvaluutadeks. Kuigi ettevõtte mitmed ostu- ja müügilepingud on viidud euro alusele on ettevõtte arvestus- ning esitusvaluutaks siiski Eesti kroon, kuna Eesti krooni kurss on euroga fikseeritud ning valuutakursi erinevusi ei saa tekkida.

Kõik välisvaluutas toimunud kontserni tehingud on kajastatud Eesti kroonides, vastavalt tehingupäeval kehtinud Eesti Panga kursile. Välisvaluutas fikseeritud rahalised varad ja kohustused hinnatakse bilansipäeva seisuga ümber Eesti kroonidesse bilansipäeval ametlikult kehtinud Eesti Panga valuutakursside alusel. Kasumid / kahjumid äritegevusega seotud rahaliste varade ja kohustuste ümberhindamisest kajastatakse kasumiaruandes real “muud äritulud” või “muud ärikulud” ning investeerimis- ja finantseerimistegevusega seotud rahaliste varade ja kohustuste ümberhindamisest real “finantstulud /kulud”.

Välisriigis asuva tütarettevõtte arvestusvaluuta on euro. Kõik tehingud ning varade ja kohustuste saldod hinnatakse ümber Eesti Panga kehtiva valuutakursiga. Kuna Eesti kroon ja euro on omavahel fikseeritud kursiga seotud (1 euro = 15.6466 Eesti krooni), siis ei teki ümberhindamisel valuutakursside vahesid, mida peaks kajastama otse omakapitalis.

Raha ja raha ekvivalendid

Raha ja raha ekvivalendid rahavoogude aruandes sisaldavad lühiajalisi (kuni 3-kuulise tähtajaga soetatud) kõrge likviidsusega investeeringuid, mida on võimalik konverteerida teadaoleva summa raha vastu ning mille puhul puudub oluline turuväärtuse muutuse risk, sh. kassa, pangakontode ja lühiajaliste kuni 3-kuulise tähtajaga pangadeposiitide saldosid ning muid vabalt kaubeldavaid likviidseid väärtpapereid (näiteks intressifondi osakud).

Finantsvarad

Kõik finantsvarad võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, milleks on antud finantsvara eest makstud tasu õiglane väärtus. Algne soetusmaksumus sisaldab ka kõiki finantsvara soetamisega otseselt kaasnevaid kulutusi, sealhulgas tasud vahendajatele ja nõustajatele, tehinguga kaasnevad mittetagastatavad maksud ja muud sarnased kulutused, v.a. selliste finantsvarade, mida kajastatakse õiglasel väärtuses muutusega läbi kasumiaruande, soetamisega seotud kulutused.

Kõik tavapärastel turutingimustel toimuvad finantsvarade ostud ja müügid kajastatakse nende tehingute tehingupäeval, s.t. päeval, mil kontsern võtab endale kohustuse (näiteks sõlmib lepingu) teatud finantsvara ostuks või müügiks. Tavapärasel turutingimusel toimuvaks nimetatakse selliseid oste ja müüke, mille puhul ostetava või müüdava finantsvara üleandmine müüjalt ostjale toimub antud turul väljakujunenud või vastavate turegulationidega nõutud perioodi jooksul.

Edasise kajastamise eesmärgil jagatakse finantsvarad järgmistesse gruppidesse:

- finantsvarad, mida kajastatakse õiglasel väärtuses muutustega läbi kasumiaruande (sellesse gruppi kuuluvad kauplemiseesmärgil soetatud aktsiad, osakud, võlakirjad, mida ei kavatseta hoida lunastustähtajani ja muud väärtpaberid ning positiivse väärtusega tuletisinstrumentid),
- lunastustähtajani hoitavad investeeringud (sellesse gruppi kuuluvad kindla lunastustähtajaga võlakirjad, mida kavatsetakse hoida kuni lunastustähtajani),
- laenud ja nõuded (sellesse gruppi kuuluvad antud laenud, nõuded ostjate vastu ja muud nõuded),
- müügiototel finantsvarad (sellesse gruppi kuuluvad kõik ülejäänud finantsvarad, mis ei kuulu eelpool nimetatud gruppidesse; kontsernil aruandeperioodil ja võrdlusperioodil selliseid investeeringuid ei olnud).

Esimese grupi finantsvarad hinnatakse igal bilansipäeval õiglasel väärtusesse. Börsil noteeritud väärtpaberite puhul baseerub õiglane väärtus bilansipäeva sulgemishindadel ja Eesti Panga ametlikel valuutakurssidel. Börsil noteerimata väärtpaberite puhul kasutatakse õiglast väärtust, mille leidmisel võetakse aluseks kogu kontsernile kättesaadav info investeeringu väärtuse kohta. Kasumid/kahjumid õiglase väärtuse muutustest kajastatakse kasumiaruandes real "finantstulud" või „finantskulud“. Intressid ja dividendid esimese grupi finantsvaradest kajastatakse samuti kasumiaruandes real "finantstulud" või „finantskulud“.

Lunastustähtajani hoitavaid investeeringuid ning laenusid ja nõudeid kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses kasutades efektiivset intressimäära. Korrigeeritud soetusmaksumus arvutatakse kogu finantsvara kehtivusperioodi kohta, kusjuures arvesse võetakse igasugune soetamisel tekkinud diskonto või preemia ning tehinguga otseselt seotud kulutused.

Korrigeeritud soetusmaksumuse meetodil kajastatavaid finantsvarasid hinnatakse alla juhul, kui on tõenäoline, et nende kaetav väärtus on väiksem kui bilansiline väärtus (ebatõenäoliselt laekuvate nõuete osas on allahindlus kajastatud kontraaktiva kontol ning lootusetud nõuded on bilansist välja kantud). Korrigeeritud soetusmaksumusel kajastatavate finantsvarade kaetav väärtus on finantsvarast tulevikus saadavate rahavoogude nüüdisväärtus diskonteerituna esmasel kajastamisel fikseeritud efektiivse intressimääraga. Igat nõuet konkreetse kliendi vastu hinnatakse eraldi, arvestades teadaolevat infot kliendi maksevõime kohta. Äritegevusega seotud finantsvarade allahindlus kajastatakse kasumiaruandes ärikuluna (real "üldhalduskulud") ning investeerimistegevusega seotud finantsvarade allahindlus kajastatakse kasumiaruandes finantskuluna.

Aruandeperioodil laekunud, eelnevalt kuludesse kantud nõuded on kajastatud ebatõenäoliste nõuete summa korrigeerimisena ja kulu vähendusena aruandeperioodi kasumiaruandes.

Intressitulu laenudelt, nõuetelt ja lunastustähtajani hoitavatelt investeeringutelt kajastatakse kasumiaruandes real "finantstulud".

Finantsvarade kajastamine lõpetatakse siis, kui kontsern kaotab õiguse finantsvarast tulenevatele rahavoogudele või ta annab kolmandale osapoolle üle varast tulenevad rahavood ning enamiku finantsvaraga seotud riskidest ja hüvedest.

Tütarettevõtte kajastamine ematervõtte konsolideerimata finantsaruannetes, nii nagu nõutud Eesti Raamatupidamise seadusega

Ematervõtte konsolideerimata põhjaruanded on koostatud kooskõlas Eesti Raamatupidamise seadusega ning need ei ole ematervõtte eraldiseisvad finantsaruanded IAS 27 Konsolideeritud ja konsolideerimata finantsaruanded mõistes.

Investeering tütarettevõttesse on kajastatud ematervõtte konsolideerimata finantsaruannetes soetusmaksumuses. See tähendab, et investeering kajastatakse algselt tema soetusmaksumuses, milleks on omandamisel makstava tasu õiglane väärtus ning hiljem korrigeeritakse seda vajadusel investeeringu väärtuse langusest tulenevate allahindlustega.

Vara väärtuse test hindamiseks, kas investeeringu kaetav väärtus (kõrgem kahest – õiglane väärtus miinus müügikulutused või kasutusväärtus) on langenud alla selle bilansilise jääkväärtuse, viiakse läbi siis, kui on indikatsioone, et vara väärtus võib olla langenud. Allahindlusest tekkiv kulu kajastatakse ematervõtte kasumiaruandes finantskuluna. Juhul, kui olukord muutub ja allahindlus ei ole enam põhjendatud, siis varem kajastatud allahindlus tühistatakse. Allahindluse tühistamine kajastatakse selle perioodi, mil tühistamine aset leidis, finantstuluna.

Tütarettevõtete poolt makstud dividendid kajastatakse sel hetkel, kui ematervõttel tekib õigus neile dividendidele, finantstuluna, v.a. see osa dividendidest, mis makstakse välja selle vaba omakapitali arvelt, mille tütarettevõtte oli teeninud välja enne tema soetamist kontserni poolt. Selline osa dividendidest kajastatakse investeeringu vähendusena.

Varud

Valmistoodang ja lõpetamata toodang on kajastatud tootmisomahinnas (koosneb otsestest ja kaudsetest tootmiskuludest normaalse tootmismahu korral). Ladudes ja tootmises olev toormaterjal ning ostutooted on kajastatud soetusmaksumuses, mis koosneb varude ostuhinnast ning ostuga seotud veokuludest, mittetagastatavatest maksudest ja muudest ostuga seotud kulutustest.

Varud on kajastatud bilansis lähtudes sellest, mis on madalam, kas soetusmaksumus või neto realiseerimismaksumus. Varude soetusmaksumuse kindlaks määramisel kasutatakse kaalutud keskmise hinna meetodit. Varude allahindlusi nende neto realiseerimismaksumusele kajastatakse aruandeperioodi kuluna kasumiaruande real "müüdid toodangu kulu".

Materiaalne põhivara

Põhivara on vara, mille soetusmaksumus ületab 40 tuhandet krooni ja mille kasutusaeg on üle ühe aasta. Materiaalne põhivara võetakse arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja otseselt soetamisega seotud kulutustest.

Edaspidi kajastatakse materiaalsel põhivara soetusmaksumuses, miinus akumulieeritud kulum ja võimalikud vara väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Põhivara hinnatakse alla tema kaetavale väärtusele (kõrgemale kahest - kas õiglase väärtus miinus müügiikulud või kasutusväärtus), kui see on madalam vara bilansilisest jääkväärtusest. Vara väärtuse test hindamiseks, kas vara kaetav väärtus on langenud alla selle bilansilise jääkväärtuse, viiakse läbi siis, kui on indikatsioone, et vara väärtus võib olla langenud. Allahindlus kajastatakse perioodikuluna kasumiaruandes real "muud ärikulud".

Igal bilansipäeval hinnatakse, kas on indikatsiooni, mis viitavad sellele, et varem kajastatud allahindlus ei ole enam põhjendatud. Juhul, kui selliseid indikatsioone on, siis leitakse vara kaetav väärtus ja vajadusel tühistatakse varem kajastatud allahindlus. Allahindluse tühistamine kajastatakse selle perioodi, mil tühistamine aset leidis, kulu vähendusena.

Arvelevõetud materiaalse põhivaraga seotud hilisemad väljaminekud (näiteks mõne varaobjekti teatud osade asendamine) lisatakse varade bilansilisele väärtusele siis, kui on täidetud järgmised kriteeriumid: (a) on tõenäoline, et kontsern saab sellest tulevikus majanduslikku kasu ning (b) nende soetusmaksumust on võimalik usaldusväärselt mõõta. Asendatud osad kantakse bilansist välja. Kõik teised väljaminekud kajastatakse kuludena perioodil, mil vastavad kulutused tehti.

Amortisatsiooni arvutamist alustatakse hetkest, mil vara on kasutatav vastavalt juhtkonna poolt plaanitud eesmärgil ning lõpetatakse kas klassifitseerimisel müügiotol põhivaraks või vara eemaldamiseni kasutusest. Kui täielikult amortiseerunud vara on veel kasutuses, kajastatakse bilansis nii soetusmaksumust kui akumulieeritud kulumit seni, kuni vara on lõplikult kasutusest eemaldatud.

Materiaalse põhivara objektide amortiseeritav osa (s.o. soetusmaksumuse ja lõppväärtuse vahe) amortiseeritakse kulusse objekti kasuliku eluea jooksul. Erandiks on maa, mida ei amortiseerita. Amortisatsiooni arvustatakse lineaarsel meetodil (v.a. rakiste puhul), lähtudes konkreetse vara kasulikust elueast, järgnevalt:

Ehitised	8 - 20 aastat
Masinad ja seadmed	4 - 12 aastat
IT seadmed	3 - 7 aastat
Muu inventar	5 - 7 aastat

Rakiste puhul rakendatakse tegevusmahupõhist amortisatsiooni arvutamise meetodit. Juhul kui materiaalse põhivara objekt koosneb üksteisest eristatavatest komponentidest, millel on erinevad kasulikud eluead, on need komponendid võetud raamatupidamises arvele eraldi varana, määrates neile eraldi amortisatsiooninormid vastavalt nende kasulikule elueale. Materiaalse põhivara objektide amortisatsiooninormid, -meetodid ja lõppväärtus vaadatakse iga majandusaasta lõpul üle ja vajadusel muudetakse. Muutust käsitletakse muutusena raamatupidamislikes hinnangutes.

Tuginedes ajaloolisele kogemusele, eksperthinnangutele ning turul kujunenud komponentide hinnapakumiste praktikale otsustas AS Norma, et kasutatavad amortisatsiooninormid on teatud liiki seadmete jaoks liiga agressiivsed, ei peegelda seadmete tegelikku eluiga ja väärtust ning seetõttu ei ole tagatud tulude ja kulude vastavuse printsiip. Seetõttu otsustati alates 01.01.2008 muuta 55 seadme amortisatsiooninormi (vt lisa 4).

Müügiotol põhivara kajastatakse kas vara bilansilises väärtuses või õiglases väärtuses, millest on maha arvatud müügiiga seotud kulutused, olenevalt kumb on madalam. Müügiotol põhivara ei amortiseerita.

Immateriaalne põhivara

Immateriaalne põhivara võetakse algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja otseselt soetamisega seotud kulutustest. Edaspidine mõõtmine sõltub sellest, kas tegemist on piiratud elueaga varaga või määramata elueaga varaga. Piiratud elueaga immateriaalne põhivara kajastatakse soetusmaksumuses miinus akumulieeritud amortisatsioon ja võimalikud vara väärtuse langusest tulenevad kahjumid. Selliseid varasid amortiseeritakse lineaarsel meetodil, lähtudes konkreetse vara kasulikust elueast:

Ostetud litsentsid	3-10 aastat
--------------------	-------------

Piiratud kasutuseaga immateriaalne vara hinnatakse alla tema kaetavale väärtusele (kõrgemale kahest - kas õiglase väärtus miinus müügiikulud või kasutusväärtus), kui see on madalam vara bilansilisest jääkväärtusest. Vara väärtuse test hindamiseks, kas vara kaetav väärtus on langenud alla selle bilansilise jääkväärtuse, viiakse läbi siis, kui on indikatsioone, et vara väärtus võib olla langenud. Allahindlus kajastatakse perioodikuluna kasumiaruandes real "muud ärikulu".

Igal bilansipäeval hinnatakse, kas on indikatsiooni, mis viitavad sellele, et varem kajastatud allahindlus ei ole enam põhjendatud. Juhul, kui selliseid indikatsioone on, siis leitakse vara kaetav väärtus ja vajadusel tühistatakse varem kajastatud allahindlus. Allahindluse tühistamine kajastatakse selle perioodi, mil tühistamine aset leidis, kulu vähendusena.

Määramata kasuliku elueaga immateriaalseid varasid (sh firmaväärtus) ei amortiseerita, kuid nende väärtuse kontrollimiseks tuleb igal bilansipäeval viia läbi väärtuse test. Kontsernil aruandeperioodil ja võrdlusperioodil määramata kasuliku elueaga immateriaalseid varasid ei eksisteerinud.

Arenguväljaminekud on kulutused, mida tehakse uurimustulemuste rakendamisel uute konkreetsete toodete ja teenuste väljatöötamiseks. Arenguväljaminekud kapitaliseeritakse juhul, kui Kontsern suudab tõestada et immateriaalse vara kasutus- või müügikõlblikuks saamine on tehniliselt võimalik, Kontsern kavatab immateriaalse vara valmis saada ja seda kasutada või müüa, Kontsernil on võimalik immateriaalset vara kasutada või müüa, on võimalik hinnata immateriaalset varast tulevikus tekkivat tulu, Kontsernil on immateriaalse vara arendamise lõpetamiseks ja kasutamiseks või müümiseks olemas piisavad tehnilised, rahalised ja muud vahendid ning arendusprojektiga seotud kulutusi on võimalik usaldusväärsetl mõõta.

Uue majandusüksuse asutamise seotud väljaminekuid, uue teadusliku või tehnilise informatsiooni kogumise eesmärgil läbi viidud uuringutega seotud kulutusi ning koolituskulusid ei kapitaliseerita.

Finantskohustused

Finantskohustused võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, milleks on finantskohustuse eest saadud tasu õiglane väärtus. Edaspidi kajastatakse finantskohustusi nende korrigeeritud soetusmaksumuses, kasutades efektiivset intressimäära. Tehingukulud võetakse arvesse efektiivse intressimäära arvutamisel ning kantakse kuludesse finantskohustuse eluea jooksul. Finantskohustustega kaasnev kulutused (sh. intressikulud) kajastatakse tekkepõhiselt perioodikuluna.

Finantskohustuse kajastamine lõpetatakse siis, kui kohustus on tasutud, tühistatud või aegunud.

Eraldised ja tingimuslikud kohustused

Bilansis kajastatakse eraldisena aruandeperioodil või eelnevatel perioodidel tekkinud kontserni kohustusi, millel on seaduslik või lepinguline alus, mille realiseerumine on tõenäoline ja mis nõuab varast loobumist ja mille maksumust saab usaldusväärsetl määrata, kuid mille lõplik maksumus või maksetähtaeg ei ole kindlalt fikseeritud. Eraldiste hindamisel on lähtutud juhatuse hinnangust, kogemustest ja vajadusel ka sõltumatute ekspertide hinnangutest.

Lubadused, garantiid ja muud kohustused, mis teatud tingimustel võivad tulevikus muutuda kohustusteks, kuid, mille realiseerumist hindab juhtkond ebatõenäoliseks, on avalikustatud raamatupidamise aastaaruande lisades tingimuslike kohustustena.

Ettevõtte tulumaks

Eestis registreeritud ettevõtted:

Vastavalt kehtivale seadusandlusele Eestis ettevõtete kasumit ei maksustata, mistõttu ei eksisteeri ka edasilükkunud tulumaksu nõudeid ega kohustusi. Kasumi asemel maksustatakse Eestis jaotamata kasumist väljamakstavaid dividende maksumääraga 21/79 (2007. a kehtis maksumäär 22/78) netodividendina väljamakstud summalt. Dividendide väljamaksmisega kaasnev ettevõtte tulumaksu kajastatakse kasumiaruandes tulumaksukuluna samal perioodil kui dividendid välja kuulutatakse, sõltumata sellest, millise perioodi eest need on välja kuulutatud või millal need tegelikult välja makstakse.

Bilansis ei kajastata potentsiaalset tulumaksukohustust kontserni Eestis registreeritud ettevõtete vaba omakapitali suhtes, mis kaasneks omakapitali väljamaksmisel dividendidena. Maksimaalne võimalik tulumaksukohustuse summa, mis võiks kaasneda dividendide väljamaksmisega.

Venemaal registreeritud ettevõtted:

Vastavalt Venemaa tulumaksuseadusele on ettevõtte puhaskasum, mida on korrigeeritud tulumaksuseaduses sätestatud ajutiste ja püsivate erinevustega, Venemaal tulumaksuga maksustatav (maksumäär on 24%).

Edasilükkunud tulumaks on kajastatud kohustusemeetodil kõigi bilansikuupäeval esinevate ajutiste erinevuste kohta varade ja kohustuste maksustamisbaasi ja nende bilansilise väärtuse vahel raamatupidamisarvestuses. Edasilükkunud tulumaksuvara kajastatakse ainult siis, kui on tõenäoline, et tulevikus tekivad kasumid, mille arvelt saab edasilükkunud tulumaksuvara kasutada.

Tasumisele kuuluv tulumaksukohustus kajastatakse lühiajalise kohustusena ja edasilükkunud tulumaksu-kohustus või - nõue pikaajalise kohustuse või põhivarana.

Seotud osapooled

Osapooled on seotud, kui ühel osapoolel on kontroll teise osapoole üle või oluline mõju teise osapoole ärioludele otsustele. Kontsern, mis kuulub omakorda Autoliv'i kontserni käsitleb seotud osapooltena:

- a) AS Norma emaeettevõtet ning Autoliv kontserni emaeettevõtet;
- b) teisi Autoliv kontserni kuuluvaid ettevõtteid;
- c) kontserni ja tema emaeettevõtte juhtkonna võtmeisikuid ning
- d) eelmises punktis nimetatud isikute lähisugulasi ja nende poolt kontrollitavaid ettevõtteid.

Müügitulu arvestus

Kaupade müügist tulenevat tulu kajastatakse siis, kui kõik olulised omandiga seotud riskid on läinud üle ostjale ning müügitulu ja tehinguga seotud kulu on usaldusväärselt määratav. Tulu kajastatakse saadud või saadaoleva tasu õiglasel väärtuses. Kui tasumine toimub tavatingimustest pikema perioodi jooksul, kajastatakse tulu saadava tasu nüüdisväärtuses.

Tulu teenuste müügist kajastatakse teenuse osutamisel. Vahendatavatest teenustest tulenev tulu kajastatakse kasumiaruandes saldeerituna nende teenustega seotud kulustega.

Intressitulu kajastatakse intressi viitlaekumisena, mille arvestamisel kasutatakse efektiivse intressimäära meetodit. See on intressimäär, mida rakendades finantsinstrumendist, tema oodatava kestvuse jooksul, tulenevad tuleviku rahavood diskonteeruvad instrumendi bilansilise väärtuseni.

Kapitali- ja kasutusrendid

Kapitalirendina käsitletakse rendilepingut, mille puhul kõik olulised vara omandiga seonduvad riskid ja hüved kanduvad üle rentnikule. Muud rendilepingud kajastatakse kasutusrendina.

Kontsern kui rentnik

Kapitalirendi puhul võetakse vara ja kohustus rentniku bilanssi arvele renditud vara õiglasel väärtuses või rendimaksete miinimumsumma nüüdisväärtuses, juhul kui see on madalam. Rendimaksed jaotatakse finantskuluks (intressikulu) ja kohustuse jääkväärtuse vähendamiseks. Finantskulud jaotatakse rendiperioodile arvestusega, et intressimäär on igal ajahetkel kohustuse jääkväärtuse suhtes sama. Kapitalirendi tingimustel renditud varad amortiseeritakse samaselt omandatud põhivaraga, kusjuures amortisatsiooniperioodiks on vara eeldatav kasulik tööiga või rendisuhte kehtivuse periood, olenevalt sellest, kumb on lühem.

Makstud kasutusrendimaksed kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt kasumiaruandes kuluna.

Kontsern kui rendileandja

Kapitalirendi alusel väljarenditud vara kajastatakse bilansis nõudena kapitalirendi tehtud netoinvesteeringu summas (võrdub saadaolevate rendimaksete nüüdisväärtusega, pluss renditava vara garanteerimata jääkväärtus rendiperioodi lõpuks). Rentnikult saadavad rendimaksed jagatakse kapitalirendinõude põhiosa tagasimakseteks ja finantstuluks. Finantstulu jagatakse rendiperioodile arvestusega, et rendileandja tulususe määr on igal ajahetkel kapitalirendi netoinvesteeringu jäägi suhtes konstantne.

Kasutusrendi tingimustel väljarenditud vara kajastatakse bilansis tavakorras, analoogselt muu materiaalse põhivaraga. Väljarenditavat vara amortiseeritakse lähtudes kontsernis sama tüüpi varade osas rakendatavatest amortiseerimis põhimõtetest. Saadud kasutusrendimaksed kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt tuluna.

Segmendi aruandlus

Kontserni esmaseks segmendi vormiks on tegevusala segmendid ning teiseseks segmendi vormiks on segmendid geograafilises lõikes.

Kontsernis valmistatavate toodete jaotuses on põhiosa autoohutusrihmil ja autoohutussüsteemil. Muud tooted (auto turvasüsteemide komponendid, autodetailid, metallitööd, kinnisvara haldus jms.) moodustavad kogukäibest ja varadest eraldivõetuna alla 10% ja seega ei ole neid eraldi segmentidena avalikustatud.

Kulude jaotus on vastavuses toote osatähtsusega käibes. Varade (v.a. raha, investeeringud ning antud laenud), kohustuste jaotuse aluseks on nende seos segmendiga. Amortisatsioonikulu ja põhivara allahindlus on jaotatud vastavalt põhivara proportsioonile segmentide lõikes. Need kulud, varad ja kohustused, mis ei ole seotud otseselt ühegi segmendiga, vaid on seotud kontserni kui terviku administreerimise, investeerimise ja finantseerimisega, on avalikustatud kontserni jagamatute kulude, varade ja kohustustena.

Lisad konsolideeritud finantsaruannetele

1. Raha ja raha ekvivalendid	Tuhandetes kroonides		Tuhandetes eurodes	
	31.12.2008	31.12.2007	31.12.2008	31.12.2007
Kassa ja pangakontod	845	694	54	44
Lühiajalised deposiidid tähtajaga alla 3 kuu	29 098	38 297	1 860	2 448
Hansapanga Intressifondi osakud	0	47 597	0	3 042
	29 943	86 588	1 914	5 534

31.12.2008. a seisuga oli deponeeritud lühiajalisi alla 3 kuulise tähtajaga:

- lühiajalisi kroonihoiuseid kommertsbankades tootlusega 5,70-6,25% (31.12.2007: 3,0-5,45%) summas 2 927 tuhat krooni ehk 187 tuhat eurot ja eurohoiuseid tootlusega 2,51-6,0% summas 26 171 tuhat krooni ehk 1 673 tuhat eurot (31.12.2007: 4 430 tuhat krooni ehk 283 tuhat eurot ja eurohoiuseid summas 4 137 tuhat krooni ehk 265 tuhat eurot); ning
2008. aasta lõpu seisuga Autolivi finantsturgude divisjoni lühiajalisi deposiite deponeeritud ei olnud. Seisuga 31.12.2007 oli deponeeritud lühiajalisi deposiite tootlusega 4,754-5,175% summas 29 729 tuhat krooni ehk 1 900 tuhat eurot.

Osakud on kajastatud õiglasel väärtuses muutustega läbi kasumiaruande, õiglase väärtuse määramisel on kasutatud osakute turuväärtust.

2. Finantsvarad	Tuhandetes kroonides		Tuhandetes eurodes	
	31.12.2008	31.12.2007	31.12.2008	31.12.2007
Lühiajalised deposiidid tähtajaga üle 3 kuu	544 641	449 422	34 809	28 723
Intressikasvikud	8 935	4 221	571	270
	553 576	453 643	35 380	28 993

31.12.2008. a seisuga oli deponeeritud lühiajalisi deposiite üle 3 kuulise tähtajaga:

- lühiajalisi kroonihoiuseid kommertsbankades 7,05-7,30% (31.12.2007: 4,4%) tootlusega summas 55 000 tuhat krooni ehk 3 515 tuhat eurot ja eurohoiuseid tootlusega 5,49-6,0% summas 311 740 tuhat krooni ehk 19 924 tuhat eurot (31.12.2007: eurohoiuseid summas 17 013 tuhat krooni ehk 1 087 tuhat eurot); ning
- Autolivi finantsturgude divisjonis oli paigutatud lühiajalisi eurohoiuseid tootlusega 5,529-5,722% (31.12.2007: 5,018-5,327%) summas 154 901 tuhat krooni ehk 9 900 tuhat eurot (31.12.2007: 432 409 tuhat krooni ehk 27 636 tuhat eurot) ja kroonihoiuseid tootlusega 7,070% summas 23 000 tuhat krooni ehk 1 470 tuhat eurot.

Lühiajalised deposiidid tähtajaga üle 3 kuu on määratud õiglasel väärtuses muutusega läbi kasumiaruande kuna neid kasutatakse soodsalt intressimäära kõikumistelt lühiajaliste kasumite teenimiseks. Selline määratlus on vastavus ettevõtte investeerimisstrateegiaga teenimaks konkurentsivõimelist tulu likviidsetelt varadelt. Seetõttu kasutatakse mitmesuguseid tooteid, nagu erinevaid deposiite, pankade ja riikide võlakirju ning intressifondi osakuid. Neid tooteid käsitletakse ühtse kogumina ning nad on määratud õiglasel väärtuses muutustega läbi kasumiaruande. Kogu krediidiriski bilansikuupäeva seisuga väljendab deposiitide ning intressikasvikute summa (vt. tabel Finantsvarade ja finantskohustuste kategooriad).

Finantsvarade ja finantskohustuste kategooriad		Lisa	Tuhandetes kroonides		Tuhandetes eurodes	
			31.12.2008	31.12.2007	31.12.2008	31.12.2007
Hansapanga Intressifondi osakud	Õiglasel väärtuses muutustega läbi kasumiaruande	1	0	47 597	0	3 042
Lühiajalised deposiidid tähtajaga üle 3 kuu	Õiglasel väärtuses muutustega läbi kasumiaruande	2	544 641	449 422	34 809	28 723
Intressikasvikud	Õiglasel väärtuses muutustega läbi kasumiaruande	2	8 935	4 221	571	270
Laekumata arved ning reserv	Laenud ja nõuded		154 173	162 333	9 853	10 375
Muud lühiajalised nõuded	Laenud ja nõuded		271	420	17	27
Pikaajalised nõuded	Laenud ja nõuded		329	307	21	20
Finantskohustused	Amortiseeritud soetusmaksumus		89 256	138 761	5 704	8 869

3. Varud	Tuhandetes kroonides		Tuhandetes eurodes	
	31.12.2008	31.12.2007	31.12.2008	31.12.2007
Tooraine ja materjal	64 462	69 523	4 120	4 443
Lõpetamata toodang	18136	17 476	1 159	1 117
Valmistoodang	17870	18 735	1 142	1 198
Ettemaksed hankijatele	823	236	53	15
	101 291	105 970	6 474	6 773

4. Materiaalne põhivara (tuhadetes kroonides)

	Maa ja ehitised	Masinad ja seadmed	Muu materiaalne põhivara	Lõpetamata ehitus ja ettemaksed	KOKKU
Jääkmaksumus 31.12.2006	68 631	165 177	2 704	12 245	248 757
Soetamine	837	22 034	214	14 344	37 429
Müük ja mahakandmine	0	-750	0	0	-750
Ümberklassifitseerimine		12 245		-12 245	0
Allahindlus		-66			-66
Arvestatud kulum	-3 438	-40 358	-660	0	-44 456
Jääkmaksumus 30.09.2007	66 030	158 282	2 258	14 344	240 914
Soetamine	0	13 313	18	-8 606	4 725
Müük ja mahakandmine	0	-9	0	0	-9
Arvestatud kulum	-1 141	-13 971	-214	0	-15 326
Jääkmaksumus 31.12.2007	64 889	157 615	2 062	5 738	230 304
Soetamine	2 697	9 308	1 306	16 693	30 004
Müük ja mahakandmine	0	-147	0	0	-147
Ümberklassifitseerimine	0	5 094	0	-5 094	0
Arvestatud kulum	-3 470	-34 858	-588	0	-38 916
Jääkmaksumus 30.09.2008	64 116	137 012	2 780	17 337	221 245
Soetamine	384	26 702	61	-6 334	20 813
Müük ja mahakandmine	0	1	0	0	1
Ümberklassifitseerimine	0	644	0	-644	0
Arvestatud kulum	-1 189	-10 742	-190	0	-12 121
Jääkmaksumus 31.12.2008	63 311	153 617	2 651	10 359	229 938
Seisuga 31.12.2006					
Soetusmaksumus	98 237	485 530	8 042	12 245	604 054
Akumuleeritud amortisatsioon ja vara väärtuse langused	-29 606	-320 353	-5 338	0	-355 297
Seisuga 31.12.2007					
Soetusmaksumus	98 931	517 523	8 239	5 738	630 431
Akumuleeritud amortisatsioon ja vara väärtuse langused	-34 042	-359 908	-6 177	0	-400 127
Seisuga 31.12.2008					
Soetusmaksumus	102 012	551 663	9 607	10 359	673 641
Akumuleeritud amortisatsioon ja vara väärtuse langused	-38 701	-398 046	-6 956	0	-443 703

Tuginedes ajaloolisele kogemusele, eksperthinnangutele ning turul kujunenud komponentide hinnapakumiste praktikale otsustas AS Norma, et kasutatavad amortisatsiooninormid on teatud liiki seadmete jaoks liiga agressiivsed, ei peegelda seadmete tegelikku eluiga ja väärtust ning seetõttu ei ole tagatud tulude ja kulude vastavuse printsiip. Seetõttu otsustati alates 01.01.2008 muuta 55 seadme amortisatsiooninormi. Kõik nimetatud seadmed on universaalsed, st ei ole ühe toote

AS Norma
Konsolideeritud 2008.a. 4.kvartali majandusaasta vahearuanne

spetsiifilised. Amortisatsiooninormi muutus suurendab AS Norma 2008. a kasumit 6,2 miljonit krooni ehk 0,4 miljonit eurot.

Kasutuses olev täielikult amortiseerunud materiaalse põhivara soetusmaksumus seisuga 31.12.2008 on 228 568 (2007: 192 347) tuhat krooni.

Lõpetamata ehituste (sh. paigaldamata seadmete) lõpetamiseks vajalik investeering 31.12.2008 seisuga on 2 588 tuhat krooni.

Materiaalne põhivara (tuhandetes eurodes)

	Maa ja ehitised	Masinad ja seadmed	Muu materiaalne põhivara	Lõpetamata ehitus ja ettemaksed	KOKKU
Jääkmaksumus 31.12.2006	4 386	10 557	173	782	15 898
Soetamine	53	1 408	15	916	2 392
Müük ja mahakandmine	0	-48	0	0	-48
Ümberklassifitseerimine	0	783	0	-783	0
Allahindlus	0	-4	0	0	-4
Arvestatud kulum	-219	-2 580	-42	0	-2 841
Jääkmaksumus 30.09.2007	4 220	10 116	144	917	15 397
Soetamine	0	851	1	-550	302
Müük ja mahakandmine	0	-1	0	0	-1
Arvestatud kulum	-73	-893	-13	0	-979
Jääkmaksumus 31.12.2007	4 147	10 073	132	367	14 719
Soetamine	173	595	83	1 067	1 918
Müük ja mahakandmine	0	-9	0	0	-9
Ümberklassifitseerimine	0	326	0	-326	0
Arvestatud kulum	-222	-2 228	-38	0	-2 488
Jääkmaksumus 30.09.2008	4 098	8 757	177	1 108	14 140
Soetamine	25	1 707	4	-405	1 331
Müük ja mahakandmine	0	0	0	0	0
Ümberklassifitseerimine	0	41	0	-41	0
Arvestatud kulum	-76	-687	-12	0	-775
Jääkmaksumus 31.12.2008	4 046	9 818	169	662	14 696
Seisuga 31.12.2006					
Soetusmaksumus	6 278	31 031	514	783	38 606
Akumuleeritud amortisatsioon ja vara väärtuse langused	-1 892	-20 474	-341	0	-22 708
Seisuga 31.12.2007					
Soetusmaksumus	6 323	33 076	527	367	40 292
Akumuleeritud amortisatsioon ja vara väärtuse langused	-2 176	-23 002	-395	0	-25 573
Seisuga 31.12.2008					
Soetusmaksumus	6 520	35 258	614	662	43 054
Akumuleeritud amortisatsioon ja vara väärtuse langused	-2 473	-25 440	-445	0	-28 358

Kasutuses olev täielikult amortiseerunud materiaalse põhivara soetusmaksumus seisuga 31.12.2008 on 14 608 (2007: 12 293) tuhat eurot.

Lõpetamata ehituste (sh. paigaldamata seadmete) lõpetamiseks vajalik investeering 31.12.2008 seisuga on 165 tuhat eurot.

5. Immateriaalne põhivara	(tuhandetes kroonides)		
	Toote- ja tehnoloogia litsents	Tarkvara litsentsid	KOKKU
Jääkmaksumus 31.12.2006	13 442	376	13 818
Soetamine	0	295	295
Arvestatud kulum	-1 681	-184	-1 865
Jääkmaksumus 30.09.2007	11 761	487	12 248
Soetamine	0	38	38
Arvestatud kulum	-560	-60	-620
Jääkmaksumus 31.12.2007	11 201	465	11 666
Soetamine	0	38	38
Arvestatud kulum	-1 680	-176	-1 856
Jääkmaksumus 30.09.2008	9 521	327	9 848
Soetamine	0	40	40
Arvestatud kulum	-560	-76	-636
Jääkmaksumus 31.12.2008	8 961	291	9 252
Seisuga 31.12.2006			
Soetusmaksumus	22 402	6 551	28 953
Akumuleeritud amortisatsioon ja vara väärtuse langused	-8 960	-6 175	-15 135
Seisuga 31.12.2007			
Soetusmaksumus	22 402	6 665	29 067
Akumuleeritud amortisatsioon ja vara väärtuse langused	-11 201	-6 200	-17 401
Seisuga 31.12.2008			
Soetusmaksumus	22 402	6 743	29 145
Akumuleeritud amortisatsioon ja vara väärtuse langused	-13 441	-6 452	-19 893

Immateriaalne põhivara	(tuhandetes eurodes)		
	Toote- ja tehnoloogia litsents	Tarkvara litsentsid	KOKKU
Jääkmaksumus 31.12.2006	859	24	883
Soetamine	0	19	19
Arvestatud kulum	-107	-12	-119
Jääkmaksumus 30.09.2007	752	31	783
Soetamine	0	2	2
Arvestatud kulum	-36	-4	-40
Jääkmaksumus 31.12.2007	716	29	745
Soetamine	0	2	2
Arvestatud kulum	-107	-12	-119
Jääkmaksumus 30.09.2008	609	20	629
Soetamine	0	3	3
Arvestatud kulum	-36	-5	-41
Jääkmaksumus 31.12.2008	573	18	591
Seisuga 31.12.2006			
Soetusmaksumus	1 432	419	1 851
Akumuleeritud amortisatsioon ja vara väärtuse langused	-573	-395	-968

Seisuga 31.12.2007

Soetusmaksumus	1 432	426	1 858
Akumuleeritud amortisatsioon ja vara väärtuse langused	-716	-397	-1 113

Seisuga 31.12.2008

Soetusmaksumus	1 432	431	1 863
Akumuleeritud amortisatsioon ja vara väärtuse langused	-859	-413	-1 272

6. Aktsiakapital

	Tuhandetes kroonides		Tuhandetes eurodes	
	31.12.2008	31.12.2007	31.12.2008	31.12.2007
Aktsiakapital niminaalväärtus	132 000	132 000	8 436	8 436

AS Norma on emiteerinud 13,2 miljonit lihtaktsiat, mis annavad ühe hääleõiguse aktsia kohta. Kõikide aktsiate eest on täielikult tasutud. 2007.a. eest maksti dividende 66,0 miljonit krooni (4,2 miljonit eurot) ehk 5 krooni (0,32 eurot) aktsia kohta. 2008. a eest teeb juhatus samuti ettepaneku maksta dividende 66,0 miljonit krooni (4,2 miljonit eurot).

Emaettevõtte võib ilma põhikirja muutmata oma aktsiakapitali suurendada maksimaalselt 528 000 tuhande kroonini (33 745 tuhande euroni).

AS Norma aktsionärid, kelle osalus ületab 5%, seisuga 31.12.2008:

Autoliv Ab	51,0%
ING LUXEMBOURG S.A.	10,0%
Skandinaviska Enskilda Banken Ab kliendid	6,3%

Puhaskasum aktsia kohta	Tuhandetes kroonides		Tuhandetes eurodes	
	2008	2007	2008	2007
Puhaskasum	137 218	105 928	8 770	6 770
Aktsiate keskmine arv (tuhandetes)	13 200	13 200	13 200	13 200
Puhaskasum aktsia kohta (EPS) kroonides/eurodes	10,40	8,02	0,66	0,51

Emaettevõttel ei ole potentsiaalselt emiteeritavaid lihtaktsiaid, mistõttu on lahustatud puhaskasum aktsia kohta sama, mis tava puhaskasum aktsia kohta.

7. Segmentide informatsioon

Esmane segmendi vorm. Tootegruppide lõikes (tuhandetes kroonides)

	Auto-ohutus-rihmad 2008	Auto-ohutus-süsteemid 2008	Muud tooted 2008	Jagamata 2008	Kokku 2008	Auto-ohutus-rihmad 2007	Auto-ohutus-süsteemid 2007	Muud tooted 2007	Jagamata 2007	Kokku 2007
Konsolideeritud tulu	890 760	316 086	175 294	0	1 382 140	948 481	147 491	167 970	0	1 263 942
Konsolideeritud kulud	-716 108	-286 434	-110 168	-145 474	-1 258 184	-781 731	-133 715	-139 023	-105 252	-1 159 720
Segmendi tulem	174 652	29 652	65 126	-145 474	123 956	166 750	13 776	28 947	-105 252	104 222
Segmendi varad kokku	328 450	53 952	36 056	663 060	1 081 518	326 663	57 310	56 962	616 245	1 057 180
Finantsvarad (v.a. nõuded)	0	0	0	583 519	583 519	0	0	0	540 231	540 231
Nõuded ja ettemaksed	104 191	40 881	9 372	3 074	157 518	115 229	40 016	7 736	6 028	169 009
Varud	84 334	4 110	12 847	0	101 291	79 521	6 093	20 356	0	105 970
Põhivara	139 925	8 961	13 837	76 467	239 190	127 692	11 201	28 870	74 207	241 970
Segmendi kohustused	61 931	18 780	9 528	12 581	102 820	93 328	27 209	16 597	12 566	149 700
Investeeringud	41 059	0	3 949	5 888	50 896	36 230	0	4 445	1 812	42 487
Amortisatsioonikulud	35 436	2 240	4 129	11 724	53 529	36 043	2 240	7 258	16 726	62 267
Põhivara allahindlus	0	0	0	0	0	58	0	8	0	66

Segmentide informatsioon

Esmane segmenti vorm. Tootegruppide lõikes (tuhandetes eurodes)

	Auto- ohutus- rihmad 2008	Auto- ohutus- süsteemid 2008	Muud tooted 2008	Jaga- mata	Kokku 2008	Auto- ohutus- rihmad 2007	Auto- ohutus- süsteemid 2007	Muud tooted 2007	Jagamata	Kokku 2007
Konsolideeritud tulu	56 930	20 202	11 203	0	88 335	60 619	9 427	10 735	0	80 781
Konsolideeritud kulud	-45 768	-18 307	-7 041	-9 297	-80 413	-49 962	-8 546	-8 885	-6 727	-74 120
Segmenti tulem	11 162	1 895	4 162	-9 297	7 922	10 657	881	1 850	-6 727	6 661
Segmenti varad kokku	20 992	3 449	2 304	42 377	69 122	20 877	3 664	3 640	39 385	67 566
Finantsvarad (v.a. nõuded)	0	0	0	37 294	37 294	0	0	0	34 527	34 527
Nõuded ja ettemaksud	6 659	2 613	599	196	10 067	7 364	2 558	494	386	10 802
Varud	5 390	263	821	0	6 474	5 082	390	1 301	0	6 773
Põhivara	8 943	573	884	4 887	15 287	8 161	716	1 845	4 742	15 464
Segmenti kohustused	3 958	1 200	609	804	6 571	5 965	1 739	1 061	803	9 568
Investeeringud	2 624	0	253	376	3 253	2 315	0	284	116	2 715
Amortisatsioonikulud	2 265	143	264	749	3 421	2 304	143	464	1 069	3 980
Põhivara allahindlus	0	0	0	0	0	4	0	0	0	4

Grupi esmaseks segmenti vormiks on tegevusala segmentid ning teiseseks segmenti vormiks on segmentid geograafilises lõikes.

Kontsernis valmistatavate toodete jaotuses on põhiosa autoohutusrihmal. Autoohutussüsteemide osa käibes ületas 2007. aasta lõpuks 10% ja on seetõttu välja toodud eraldi segmentina. Muud tooted ja teenused (auto turvasüsteemide komponendid, autodetailid, metallitööd, kinnisvara haldus jms.) moodustavad kogukäibest eraldivõetuna alla 10%.

Segmenti tulu on kontserni kasumiaruandes kajastatud otseselt segmentile omistatav tulu ja oluline osa kontserni tulust, mida saab põhjendatud alustel segmentile jaotada ning mis saadakse müügist kontsernivälisetele klientidele või tehingutest sama kontserni teiste segmentidega.

Segmenti kulu on segmenti põhitegevusest tulenev otseselt segmentile omistatav kulu ja oluline osa kontserni kuludest, mida saab põhjendatud alustel segmentile jaotada, sealhulgas kulud, mis on seotud müüügiga kontsernivälisetele klientidele ja kulud, mis on seotud sama kontserni teiste segmentidega sooritatud tehingutega.

Segmenti kulude hulka ei kuulu üld- ja halduskulud ning muud kulud, mis tekivad kontserni tasandil ja on seotud kontserni kui tervikuga. Segmentile jaotatakse põhjendatud alustel ka kontserni tasandil tekkinud kulutusi, kui need on seotud segmenti põhitegevusega ja neid saab otseselt omistada segmentile.

Segmenti tulem on segmenti tulude ja segmenti kulude vahe.

Segmenti vara on see vara, mida segment põhitegevuses rakendab ja mida saab otseselt segmenti omaks pidada või põhjendatud alustel segmentile jaotada.

Segmenti vara on näiteks segmenti põhitegevuses kasutatav käibevara, materiaalne põhivara ja immateriaalne vara. Kui teatud amortiseerimiskulu arvatakse segmenti kulude hulka, arvatakse ka sellega seotud varaobjekt segmenti vara hulka. Segmenti vara hulka ei kuulu vara, mida kasutatakse kontserni üldvajadusteks või mida ei saa otseselt segmentile jagada. Segmenti vara hulka kuulub vara, mida jagavad kaks või enam segmenti, kui on olemas põhjendatud jaotusalus nende jaotamiseks.

Teisene segmendi vorm

Müügi jaotus klientide asukoha järgi

	Tuhandetes kroonides		Tuhandetes eurodes	
	2008	2007	2008	2007
Venemaa	743 035	536 310	47 489	34 276
Rootsi	506 207	613 889	32 352	39 235
Saksamaa	42 234	52 271	2 699	3 341
Rumeenia	18 366	0	1 174	0
Eesti	13 662	13 607	873	870
Tsehhi	13192	11 785	843	753
Ukraina	10524	9 285	673	593
Hispaania	6 961	1 931	445	124
Soome	6 397	6 511	409	416
Belgia	4 867	8 199	311	524
Prantsusmaa	4 685	4 486	299	287
Poola	3 518	3 613	225	231
Suurbritannia	935	956	60	61
Muud riigid	7 557	1 099	483	70
Kokku:	1 382 140	1 263 942	88 335	80 781

Kontserni, välja arvatud Norma-Osvar ZAO, ülejäänud varud ja materiaalsed põhivarad asuvad Eestis. Norma-Osvar ZAO varad asuvad Vene Föderatsiooni territooriumil ja ettevõtte bilansimaht on 5 144 (2007: 7 350) tuhat krooni ehk 329 (2007: 470) tuhat eurot, s.h. põhivarade väärtus on 602 (2007: 686) tuhat krooni ehk 38 (2007: 44) tuhat eurot. Juhtkonna hinnangul ei erine segmentide vahelistes tehingutes kajastatavad hinnad oluliselt turuhindadest.

8. Müüdid toodete kulu

	Tuhandetes kroonides		Tuhandetes eurodes	
	2008	2007	2008	2007
Tooraine ja materjal	-865 552	-762 296	-55 319	-48 720
Töötasu	-188 980	-171 226	-12 078	-10 943
Amortisatsioon	-49 596	-58 290	-3 170	-3 725
Elekter, kütus, vesi	-19 236	-16 859	-1 229	-1 078
Remondikulu	-6 905	-6 432	-441	-411
Veoteenused	-24 831	-26 241	-1 587	-1 677
Muud teenused	-10 329	-9 175	-660	-586
Muud	-16 718	-22 479	-1 069	-1 437
Kokku:	-1 182 147	-1 072 997	-75 553	-68 577

9. Seotud osapooled	Tuhandetes kroonides		Tuhandetes eurodes	
	2008	2007	2008	2007
Norma ost Autolivi kontserni ettevõtetele	411 616	279 892	26 307	17 888
sh. toodangu ost	402 033	270 405	25 695	17 282
teenuste saamine	8 964	8 377	573	535
teenuste saamine emaettevõttelt	619	1 110	39	71
Uurimis- ja arendustegevuse üleandmine	6 414	7 785	410	498
Norma müük Autolivi kontserni ettevõtetele	565 641	661 113	36 151	42 253
sh. toodangu müük	552 572	648 524	35 316	41 448
teenuste osutamine	13 069	12 499	835	799
teenuste osutamine emaettevõttele	0	90	0	6
Advokaadibüroo Tark & Co teenuste müük AS-le Norma	833	265	53	17
	31.12.2008	31.12.2007	31.12.2008	31.12.2007
Nõuded Autolivi kontserni ettevõtetele	47 366	48 547	3 027	3 103
sh. nõue emaettevõttele	0	0	0	0
Kohustused Autolivi kontserni ettevõtetele	12 411	36 298	793	2 320
sh. kohustus emaettevõttele	36	559	2	36
Lühiajaline deposiit Autoliv AB finantsturgude divisjonis	177 901	462 138	11 370	29 536
Kohustus Advokaadibüroole Tark & Co	0	136	0	9

10. AS NORMA (emaettevõtte) bilanss

	Tuhandetes kroonides		Tuhandetes eurodes	
	31.12.2008	31.12.2007	31.12.2008	31.12.2007
A k t i v a (vara)				
Käibevara				
Raha ja pangakontod	29 857	86 244	1 908	5 512
Finantsvarad	553 576	453 643	35 380	28 993
Nõuded	157 902	170 652	10 092	10 907
Ettemaksud	1 332	1 087	85	70
Varud	100 899	104 634	6 449	6 687
Käibevara kokku	843 566	816 260	53 914	52 169
Põhivara				
Pikaajalised finantsinvesteeringud	24	24	2	2
Pikaajalised nõuded	329	307	21	20
Materiaalne põhivara	229 335	229 618	14 675	14 675
Immateriaalne põhivara	9 252	11 666	591	745
Põhivara kokku	238 940	241 615	15 271	15 442
Aktiva (vara) kokku	1 082 506	1 057 875	69 185	67 611
P a s s i v a (kohustused ja omakapital)				
Kohustused				
Lühiajalised kohustused				
Võlad	100 326	148 761	6 412	9 508
Ettemaksed	402	809	26	52
Lühiajalised eraldised	2 803	0	176	0
Lühiajalised kohustused kokku	103 531	149 570	6 617	9 560
Kohustused kokku	103 531	149 570	6 617	9 560
Omakapital				
Aktiivkapital nominaalväärtuses	132 000	132 000	8 436	8 436
Kohustuslik reservkapital	13 200	13 200	844	844
Jaotamata kasum	833 775	763 105	53 288	48 771
Omakapital kokku	978 975	908 305	62 568	58 051
Passiva (kohustused ja omakapital) kokku	1 082 506	1 057 875	69 185	67 611

11. AS NORMA (emaettevõtte) kasumiaruanne

	Tuhandetes kroonides		Tuhandetes eurodes	
	2008	2007	2008	2007
Müügitulu	1 378 560	1 261 155	88 106	80 603
Müüdid toodangu kulu	-1 181 028	-1 071 784	-75 481	-68 500
Brutokasum	197 532	189 371	12 625	12 103
Turustuskulud	-24 378	-29 001	-1 558	-1 854
Tootearenduskulud	-16 243	-30 427	-1 038	-1 945
Üldhalduskulud	-36 461	-29 800	-2 331	-1 904
Muud äritulud	6 291	5 071	402	324
Muud ärikulud	-3 332	-1 055	-213	-67
Äri kasum	123 409	104 159	7 887	6 657
Finants tulud	31 014	20 645	1 982	1 319
Finantskulud	-208	-324	-13	-20
Kasum enne maksustamist	154 215	124 480	9 856	7 956
Tulumaks	-17 544	-18 615	-1 121	-1 190
Aruandeaasta kasum	136 670	105 865	8 735	6 766

Müügitulu EMTAK'i järgi vastavalt Äriseadustiku §4 lõige 6 alusel kehtestatud Eesti majanduse tegevusalade klassifikaatorile:

C Töötlev tööstus

NACE	EMTAK	Tuhandetes kroonides			
		Müügitulu 2008 (kontsern)	Müügitulu 2008 (emaettevõte)	Müügitulu 2007 (kontsern)	Müügitulu 2007 (emaettevõte)
29.32	2932	1 382 140	1 378 560	1 263 942	1 261 155
	29321	1 382 140	1 378 560	1 263 942	1 261 155

NACE	EMTAK	Tuhandetes eurodes			
		Müügitulu 2008 (kontsern)	Müügitulu 2008 (emaettevõte)	Müügitulu 2007 (kontsern)	Müügitulu 2007 (emaettevõte)
29.32	2932	88 335	88 106	80 781	80 603
	29321	88 335	88 106	80 781	80 603

12. Omakapitali muutuste aruanne (emaettevõttes)

	Tuhandetes kroonides			
	Aktiivkapital nominaalväärtuses	Kohustuslik reservkapital	Jaotamata kasum	Kokku omakapital
31.12.2006	132 000	13 200	714 168	859 368
Ühinemine tütarettevõttega			9 072	9 072
Dividendid	-	-	-66 000	-66 000
Aruandeaasta kasum	-	-	105 865	105 865
31.12.2007	132 000	13 200	763 105	908 305
31.12.2007	132 000	13 200	763 105	908 305
Dividendid	-	-	-66 000	-66 000
Aruandeaasta kasum	-	-	136 670	136 670
31.12.2008	132 000	13 200	833 775	978 975

	Tuhandetes eurodes			
	Aktiivkapital nominaalväärtuses	Kohustuslik reservkapital	Jaotamata kasum	Kokku omakapital
31.12.2006	8 436	844	45 643	54 923
Ühinemine tütarettevõttega	-	-	580	580
Dividendid	-	-	-4 218	-4 218
Aruandeaasta kasum	-	-	6 766	6 766
31.12.2007	8 436	844	48 771	58 051
31.12.2007	8 436	844	48 771	58 051
Dividendid	-	-	-4 218	-4 218
Aruandeaasta kasum	-	-	8 735	8 735
31.12.2008	8 436	844	53 288	62 568

Vastavalt Äriseadustiku nõuetele moodustab kohustuslik reservkapital 10% aktiivkapitalist.

Kohustuslikku reservkapitali võib kasutada eelmiste perioodide kahjumite katmiseks või aktiivkapitali suurendamiseks. Kohustuslikust reservkapitalist ei tehta väljamakseid aktsionäridele.

Juhatuse allkirjad 2008. aasta 4. kvartali vahearuandele

Käesolevaga deklareerime ja kinnitame, et meie parima teadmise kohaselt:

- 1) annab vastavalt rahvusvahelisele finantsaruandluse standarditele, mis on vastu võetud Euroopa Liidu poolt, koostatud konsolideeritud raamatupidamisaruanne õige ning õiglase ülevaate AS Norma ja tema tütarettevõtte kui terviku varadest, kohustustest, finantsseisundist ja kasumist;
- 2) tegevusaruanne annab õige ning õiglase ülevaate AS Norma ja tema tütarettevõtte kui terviku äritegevuse arengust ja tulemustest ning finantsseisundist ning sisaldab peamiste riskide ja kahtluste kirjeldust.

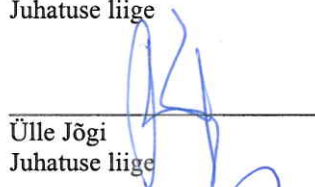
Lisaks kinnitame AS-i Norma 2008.a konsolideerimisgrupi 4. kvartali vahearuanDES esitatud andmete õigsust:

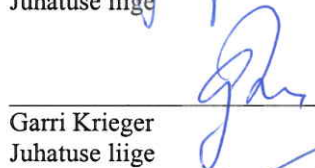
Peep Siimon
Juhatuse esimees

Ivar Aas
Juhatuse liige

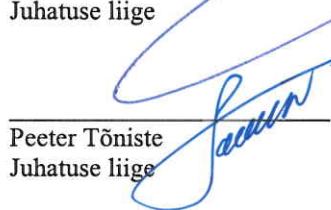
Ülle Jõgi
Juhatuse liige

Garri Krieger
Juhatuse liige

Sander Annus
Juhatuse liige

Peeter Tõniste
Juhatuse liige